

Inclusie

Behoeftetepeiling buitenschoolse activiteiten bij dove en slechthorende kinderen en jongeren

Deelkrachtproject DSH 5-18 Inclusie

Nadine de Rue (Kentalis)
December 2023

Samenvatting

Binnen het Deelkrachtproject DSH 5-18 Inclusie hebben we een enquête uitgezet om meer te weten te komen over wat dove en slechthorende (DSH) kinderen en jongeren al doen aan activiteiten buiten school en met wie zij die activiteiten samen doen (horende of DSH leeftijdsgenoten). Ook is bevraagd welke wensen er nog liggen wat betreft buitenschoolse activiteiten en specifiek inclusie-activiteiten, d.w.z. activiteiten samen met horende leeftijdsgenoten. Het doel van dit onderzoek is om in de toekomst beter te kunnen aansluiten bij de behoeften van DSH kinderen en jongeren wanneer er voor hen activiteiten worden georganiseerd. De vragenlijst is uitgezet onder DSH jongeren (13-18 jaar) en ouders van DSH kinderen (5-12 jaar). Data is verzameld van november 2022 tot maart 2023.

Uit de resultaten blijkt dat veel DSH kinderen en jongeren al met allerlei buitenschoolse activiteiten meedoen. De activiteit die het meest gedaan wordt, is sport. Bij veel kinderen en jongeren voldoen hun activiteiten aan hun behoefte. Een deel van de kinderen/jongeren zou wel meer buitenschoolse activiteiten willen doen. Dan ligt de behoefte met name op het gebied van sport. De meest genoemde reden waarom zij bepaalde activiteiten nog niet doen is vermoeidheid.

Uit het huidige onderzoek blijkt geen specifieke behoefte aan inclusie-activiteiten (activiteiten samen horende leeftijdsgenoten). Veel kinderen/jongeren willen in het algemeen met meer activiteiten meedoen, meer mensen ontmoeten of meer vriendschappen opdoen, ongeacht de gehoorstatus van de leeftijdsgenoten. Daarnaast wil een deel van de bevroegde kinderen en jongeren specifiek samen met DSH leeftijdsgenoten meer activiteiten doen.

De resultaten zijn met name gebaseerd op leerlingen die regulier onderwijs volgen. Weinig deelnemers aan dit onderzoek volgden speciaal onderwijs. Hoewel we in de uitkomsten geen aanwijzingen zien voor verschillen in behoeften, kunnen we hierover geen sterke conclusies trekken. Vervolgonderzoek zou moeten uitwijzen of DSH leerlingen op regulier onderwijs en op speciaal onderwijs verschillen in hun behoeften op het gebied van contact met anderen en buitenschoolse activiteiten.

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	5
1.1	Aanleiding.....	5
1.2	Onderzoeksvraag en verwachte uitkomsten.....	5
2.	Methode.....	7
2.1	Vragenlijsten.....	7
2.2	Deelnemers	7
2.3	Software	8
3.	Resultaten.....	9
3.1	Kenmerken van deelnemers.....	9
3.1.1	School	9
3.1.2	Communicatievoorkeur en identiteit	10
3.1.3	Regio.....	11
3.2	Deelname buitenschoolse activiteiten	12
3.2.1	Sport	12
3.2.2	Andere activiteiten	13
3.2.3	Sociale media.....	14
3.2.4	Tolkgebruik en solo-apparatuur	14
3.3	Voorkeuren en behoeften buitenschoolse activiteiten	16
3.3.1	Redenen voor buitenschoolse activiteiten.....	16
3.3.2	Behoeftte aan meer activiteiten.....	16
3.3.3	Samen met wie?	18
3.3.3.1	Voorkeur voor dove/slechthorende of horende leeftijdsgenoten.....	18
3.3.3.2	Activiteiten speciaal voor het ontmoeten van DSH jongeren	19
3.3.3.3	Activiteiten speciaal voor het ontmoeten van horende jongeren	19
3.4	Sociale contacten	20
3.4.3	Huidige contacten en vriendschappen.....	20
3.4.4	Voorkeuren en behoeften in contacten en vriendschappen	21
4.	Discussie en Conclusie.....	23
4.1	Kinderen	23
4.2	Jongeren	24
4.3	Beperkingen van het onderzoek	24
4.4	Andere bevindingen	25
4.5	Conclusie	25
4.6	Vervolgonderzoek	26

4.7	Dankwoord	26
5.	Aanbevelingen vragenlijstonderzoek DSH doelgroep	27
5.1	Methode en doelgroep	27
5.2	Vragenlijstonderzoek in twee talen.....	27
5.2.1	Enquêtesoftware	27
5.2.2	Vraagtypen	27
5.2.3	NGT en Nederlands	28
5.2.4	Videogebruik	28
5.2.5	Samenwerking met tolken/vertalers.....	29
6.	Bijlagen.....	30

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

In 2020 startte het Deelkrachtproject DSH 5-18 Inclusie. Het doel van dit project was het bevorderen van inclusie van dove en slechthorende (DSH) kinderen en jongeren in de Nederlandse samenleving, om zo bij te dragen aan hun welbevinden. Het project richtte zich met name op het van de grond krijgen van gemeenschappelijke activiteiten voor DSH kinderen/jongeren en horende leeftijdsgenoten, door lokale initiatieven voor dergelijke inclusie-activiteiten te ondersteunen.

Aan de start van dit project werd ervan uitgegaan dat DSH kinderen en jongeren behoefte hebben aan meer buitenschoolse activiteiten samen met horende leeftijdsgenoten. Deelname aan zulke activiteiten viel echter tegen. Enkele DSH jongeren met cochleair implantaat (CI) gaven in gesprek met het projectteam aan dat zij geen behoefte hadden aan inclusie-activiteiten. Dat riep bij het projectteam vragen op over de behoeften van de doelgroep. Al snel werd duidelijk dat er in bredere zin weinig bekend is over welke behoeften DSH kinderen en jongeren hebben wat betreft buitenschoolse activiteiten en met wie zij deze activiteiten het liefste doen (bijv. liever met DSH leeftijdsgenoten of met horende leeftijdsgenoten) en welke activiteiten zij eigenlijk nu al doen buiten school.

Om in de toekomst beter aan te kunnen sluiten bij de behoeften van de doelgroep is besloten om een bredere behoeftepeiling uit te voeren onder DSH kinderen en jongeren van 5 tot 18 jaar. Hierin kijken we naar wat kinderen/jongeren al doen aan activiteiten buiten school en met wie zij die activiteiten samen doen. Daarnaast kijken we welke wensen er nog liggen wat betreft buitenschoolse activiteiten in het algemeen en inclusie-activiteiten in het bijzonder. In het huidige rapport wordt verslag gedaan van deze peiling.

1.2 Onderzoeksvraag en verwachte uitkomsten

De hoofdvraag van dit onderzoek is: *Hebben dove en slechthorende kinderen en jongeren in Nederland behoefte aan inclusie-activiteiten?* Met behoefte aan inclusie-activiteiten bedoelen wij de behoefte aan (meer) buitenschoolse activiteiten samen met horende leeftijdsgenoten. Om deze vraag te beantwoorden, is een enquête-onderzoek uitgevoerd. Data is verzameld in de periode november 2022 tot maart 2023.

Aan de start van het project werd aangenomen dat DSH kinderen en jongeren inderdaad behoefte zouden hebben aan inclusie-activiteiten. Op basis van de gesprekken met enkele DSH jongeren (met CI) verwachten wij echter dat dit misschien niet zo is. Wanneer wij nadenken over mogelijke redenen hiervoor, verwachten wij dat de hoofdvraag wellicht niet met een eenvoudig ja of nee te beantwoorden zal zijn. De DSH doelgroep is immers zeer heterogeen. Naast alle aspecten waarop ook alle andere kinderen en jongeren van elkaar kunnen verschillen, spelen bij deze doelgroep ook nog verschillen in o.a. schooltype (bijv. speciaal onderwijs/cluster-2, regulier onderwijs of medium-setting), voorkeurscommunicatievorm (bijv. NGT, NmG, of gesproken Nederlands), oorzaak van gehoorverlies, mate van gehoorverlies en het gebruik van hoorhulpmiddelen. Het is interessant om te zien of de behoefte aan inclusie-activiteiten misschien samenhangt met zulke factoren/kenmerken of omstandigheden. Hierover hebben wij nog geen aanwijzingen in de literatuur gevonden, maar wanneer wij hierover nadenken lijkt het wel mogelijk dat de behoefte van kinderen/jongeren verschilt afhankelijk van hoeveel contact zij al hebben met dove of juist horende leeftijdsgenoten. Ook kan de voorkeurscommunicatievorm (bijv. NGT, NmG of gesproken Nederlands) een rol spelen. Zulke aspecten worden daarom meegenomen in het onderzoek, zodat wij meer inzicht krijgen in behoeften op het gebied van buitenschoolse activiteiten en in eventuele individuele verschillen.

Aangezien eerste gesprekken lieten zien dat wellicht niet alle DSH kinderen/jongeren behoefte hebben aan inclusie-activiteiten, wilden wij de mogelijkheid dat er misschien wel andere behoeften liggen ook onderzoeken. Daarom hebben we o.a. ook een inventarisatie meegenomen van welke activiteiten kinderen/jongeren al doen en met wie en wat zij hierin nog zouden wensen. Zo krijgen wij een algemener beeld van de buitenschoolse activiteiten van de doelgroep en de behoeften op dit gebied. Ook krijgen we zo meer zicht op eventuele andere behoeften dan specifiek inclusie-activiteiten op het gebied van buitenschoolse activiteiten en contact met leeftijdsgenoten.

2. Methode

2.1 Vragenlijsten

Voor het in kaart brengen van de behoeften van DSH kinderen en jongeren zijn twee digitale vragenlijsten opgesteld:

1. **Voor kinderen van 5-12 jaar** hebben wij een vragenlijst opgesteld die door de ouder/verzorger van het kind kan worden ingevuld – samen met het kind. Zowel het perspectief van de ouder/verzorger als van het kind is bevestigd. Je vindt deze vragenlijst in **Bijlage 1**.
2. **Voor jongeren in de leeftijd van 13-18 jaar** hebben wij een vragenlijst opgesteld die zij geheel zelf kunnen invullen. Je vindt deze vragenlijst in **Bijlage 2**.

Beide online vragenlijsten waren in twee talen toegankelijk; er was een versie in Nederlandse Gebarentaal (NGT) en een Nederlandstalige versie. Deelnemers konden zelf kiezen welke versie zij wilden invullen. Beide versies bestonden uit dezelfde vragen.

2.2 Deelnemers

7

Criteria. De vragenlijsten zijn ingevuld door DSH jongeren of ouders¹ van DSH kinderen. De doelgroep was kinderen/jongeren tussen 5 en 18 jaar met een gehoorverlies van >35 dB aan het beste oor. Hierop werd geselecteerd bij een van de eerste vragen. De vragenlijst was bedoeld voor mensen die in Nederland wonen. Er zijn geen verdere selectiecriteria toegepast.

Vragenlijst 1. De vragenlijst voor kinderen/ouders (5-12 jaar) is door 25 deelnemers ingevuld (13 meisjes, 12 jongens). Hiervan hebben 17 deelnemers de vragenlijst volledig ingevuld. Twee ouders gaven aan zelf ook gehoorverlies te hebben. 21 ouders gaven aan geen gehoorverlies te hebben. De leeftijd van de kinderen varieerde van 5 t/m 12 jaar. De meeste kinderen (7) waren 10 jaar oud. Tien respondenten hebben de NGT-versie ingevuld en vijftien respondenten hebben de Nederlandstalige versie ingevuld. Meer details over de deelnemers die deze lijst hebben ingevuld, vind je in sectie 3.1 *Kenmerken van de deelnemers*.

Vragenlijst 2. De vragenlijst voor jongeren is door negen deelnemers ingevuld. Eén deelnemer woonde net over de grens in België. Omdat wij zicht wilden krijgen op de situatie in Nederland, was de

¹ Wanneer wij het hebben over *ouder(s)* dan bedoelen wij ook *verzorger(s)*.

vragenlijst bedoeld voor mensen die wonen en naar school gaan in Nederland. Daarom is deze deelnemer die buiten Nederland woonde achteraf uitgesloten van de analyse. Van de overgebleven acht deelnemers (5 meisjes, 3 jongens) varieerde de leeftijd van 14 t/m 17 jaar. Drie respondenten hebben de NGT-versie ingevuld en vijf respondenten hebben de Nederlandstalige versie ingevuld. Meer details over de groep die deze lijst heeft ingevuld, vind je in sectie 3.1 *Kenmerken van de deelnemers*.

Toestemming. Deelnemers vulden de vragen in na het geven van toestemming voor gebruik van hun gegevens (informed consent). Zie hiervoor ook Bijlage 1 en 2. Ouders/verzorgers en deelnemers vanaf 16 jaar gaven zelf toestemming. Bij deelnemers van 13 t/m 15 jaar gaven zowel de jongere zelf als een ouder toestemming. Bij kinderen jonger dan 12 gaven alleen ouders toestemming.

Werving. Werving vond plaats via sociale media en nieuwsbrieven van onder meer Deelkracht en ZG-organisaties, SH-jong en stichting Slakkenhuis. Hiervoor zijn wervingsfilmpjes in NGT gebruikt met stemtolk en ondertiteling. Ook de Guyotschool heeft via hun sociale media oproepen gedeeld voor VSO en SO en zij hebben ouders benaderd via hun ouderportaal. Daarnaast is de vragenlijst gedeeld met ouders via SO Kentalis Talent.

Vergoeding. Onder de deelnemers van elk van de twee vragenlijsten werd een VVV-cadeaubon verloot van 50 Euro. Wanneer deelnemers hiervoor in aanmerking wilden komen, konden zij hun e-mailadres invullen, zodat wij hen de cadeaubon konden toesturen. Het invullen van een e-mailadres was niet verplicht voor deelname aan de vragenlijst.

2.3 Software

De vragenlijst voor jongeren (13-18 jaar) was gemaakt in Microsoft Forms. Hierin is het mogelijk om video's te gebruiken (nodig voor NGT-versie) en dit was het meest geschikte programma ten tijde van het bouwen van deze vragenlijst. Toen de vragenlijst voor kinderen/ouders werd gemaakt, was recent een licentie voor Qualtrics aangeschaft door Kentalis. Dit programma geeft ook de mogelijkheid van gebruik van video's. Voor de vragenlijst voor kinderen/ouders is gekozen voor gebruik van Qualtrics, o.a. vanwege de grotere gebruiksvriendelijkheid van deze software voor zowel respondent als onderzoeker. Beide vragenlijsten waren geschikt om ofwel op laptop/PC ofwel op een mobiele telefoon in te vullen.

3. Resultaten

Hieronder worden de resultaten van de vragenlijsten per thema besproken. De onderwerpen die aan bod komen, zijn: kenmerken van de deelnemers, deelname aan buitenschoolse activiteiten, voorkeuren en behoeften rondom buitenschoolse activiteiten, en sociale contacten.

3.1 Kenmerken van deelnemers

3.1.1 School

Met wie gaan onze deelnemers naar school en welke hulpmiddelen worden daar ingezet op het gebied van toegankelijkheid? In onderstaande tabel vind je informatie voor beide leeftijdsgroepen naast elkaar over met wie de deelnemers naar school gaan (voornamelijk DSH of horend) en of zij (op school) gebruik maken van tolken en/of hoorhulpmiddelen.

Tabel 1 Schoolsituatie. Uitkomsten van beide vragenlijsten wat betreft met wie deelnemers naar school gaan, tolkinzet op school en gebruik van hoorhulpmiddelen. Cijfers geven aan hoeveel mensen dit antwoord hebben gegeven. N.B.: In de vragenlijst voor kinderen zijn niet alle vragen binnen dit thema door alle deelnemers ingevuld. Als mensen geen antwoord hebben gegeven, weten we niet of dit betekent dat zij iets daadwerkelijk niet doen/gebruiken – alleen dat zij dit niet hebben aangegeven.

	Kinderen 5-12 jaar	Jongeren 13-18 jaar
Klasgenoten zijn:		
(vooral) horend	12	7
(vooral) DSH	5	1
Gaat naar BSO (regulier)	8	n.v.t.
Tolkinzet op school:		
tolk gebarentaal (NGT/NmG)	4	2
schrijftolk	-	2
geen tolk	12	4
Hoorhulpmiddelen:		
(alleen) hoortoestel	17	3
CI of ander implantaat	4	5
Solo-apparatuur	17	5
Totaal aantal deelnemers	25	8

Klasgenoten. Zoals in de tabel te zien is, gaat de ruime meerderheid vooral met horende leerlingen naar school (19 deelnemers, namelijk 12 kinderen en 7 jongeren). Een minderheid (6 deelnemers, namelijk 5 kinderen en 1 jongere) gaat met voornamelijk dove of slechthorende leerlingen naar school. Van zeven kinderen is het onbekend of zij vooral met DSH kinderen of met horende kinderen naar school gaan. Van de kinderen bij wie is aangegeven dat zij met DSH kinderen naar school gaan, zit er

één kind op een medium-setting. Dit betekent dat het in principe een reguliere school is, maar dat er meerdere DSH kinderen naar die school gaan en dat de school erop ingesteld is ook DSH kinderen in de klassen te hebben. Daarnaast is voor acht kinderen aangegeven dat zij buiten schooltijd naar buitenschoolse opvang (BSO) gaan. Bij al deze kinderen is dit samen met horende kinderen. Van negen kinderen is aangegeven dat zij niet naar BSO gaan en van de rest van de kinderen is dit onbekend.

Tolken. Vier kinderen hebben een tolk gebarentaal (NGT/NmG) op school. Hiervan lukt het bij één kind niet om die alle schooldagen te hebben (i.v.m. tolkentakort). Bij de kinderen geeft niemand aan dat een schrijftolk wordt ingezet. Van de jongeren zetten er twee een tolk gebarentaal (NGT/NmG) in op school en twee zetten een schrijftolk in. Van de jongeren gaf één deelnemer aan naar speciaal voortgezet onderwijs voor dove/slechthorende leerlingen te gaan. Deze deelnemer is één van de vier jongeren die aangeven geen tolk in te zetten op school.

Hoorhulpmiddelen. Bij geen van de kinderen of jongeren wordt aangegeven dat zij helemaal géén hoorhulpmiddel gebruiken. De overgrote meerderheid heeft een hoortoestel (zie Tabel 1). Drie kinderen hebben naast een hoortoestel óók een CI of ander implantaat (1x BAHA). Eén kind heeft een BCD (en geen hoortoestel). Alle jongeren gebruiken óf een (of meer) hoortoestel(len) óf een implantaat. Van de jongeren geeft niemand aan zowel een hoortoestel als een CI (of ander implantaat) te hebben. Op school zet de meerderheid solo-apparatuur in (17 kinderen en 5 jongeren).

3.1.2 Communicatievoorkeur en identiteit

In onderstaande tabel vind je de informatie over in welke taal of modaliteit kinderen/jongeren het liefst communiceren.

Tabel 2 Communicatievoorkeur van de kinderen en jongeren.

Communicatievoorkeur	Kinderen 5-12 jaar	Jongeren 13-18 jaar
Nederlandse Gebarentaal (NGT)	1	1
Nederlands ondersteund met gebaren (NmG)	11	1
gesproken Nederlands	14	6
Totaal aantal deelnemers	25	8

Communicatievoorkeur kinderen/jongeren. De meeste kinderen communiceren het liefst in gesproken Nederlands (14 keer gekozen) of NmG (11 keer gekozen). De meerderheid van de jongeren geeft aan het liefst in gesproken Nederlands aangesproken te worden en zij communiceren zelf ook het liefst in gesproken Nederlands (6 deelnemers). Voor één kind is NGT aangegeven als voorkeurscommunicatievorm. Van de jongeren wordt één deelnemer het liefst aangesproken in NGT,

al communiceert zij zelf het makkelijkst in NmG. Een jongere geeft aan voorkeur te hebben om in NmG aangesproken te worden, maar geeft aan zelf even goed in NGT als in NmG te kunnen communiceren – al gebruikt deze deelnemer in de praktijk vooral gesproken Nederlands om te communiceren met mensen in de omgeving.

Communicatievoorkeur ouders. De meeste ouders (die de vragenlijst over de kinderen hebben ingevuld) gebruiken zelf het liefst gesproken Nederlands (16 keer gekozen) of NmG (9 keer gekozen). Twee ouders geven aan dat zij het liefst in NGT communiceren. Twee ouders zijn zelf ook DSH. De rest is horend. Ouders communiceren met hun kind het meest in gesproken Nederlands (16 keer gekozen) of in NmG (11 keer gekozen). Eén ouder geeft aan in NGT te communiceren met zijn/haar kind.

Identiteit. Bij de jongeren is uitgevraagd of zij zich doof, slechthorend of horend voelen. Twee jongeren voelen zich doof, vier jongeren voelen zich slechthorend en één jongere voelt zich horend (door het opgroeien in een horende omgeving).

3.1.3 Regio

In onderstaande tabel vind je een overzicht van in welke provincies de kinderen en jongeren in dit onderzoek wonen. Niet alle deelnemers hebben de vraag beantwoord.

Tabel 3 Spreiding van deelnemers over Nederlandse provincies.

De provincies staan op alfabetische volgorde. N.B.: deze vraag is niet door iedereen beantwoord.

Provincie	Kinderen 5-12 jaar	Jongeren 13-18 jaar
Drenthe	-	-
Flevoland	2	-
Friesland	1	-
Gelderland	1	1
Groningen	-	1
Limburg	-	-
Noord-Brabant	3	-
Noord-Holland	2	3
Overijssel	4	-
Utrecht	1	-
Zeeland	1	-
Zuid-Holland	2	2
Totaal	17	7

Bij de kinderen zien we een redelijke spreiding over negen verschillende provincies. Bij de jongeren zijn er vier verschillende provincies vertegenwoordigd. Geen van de deelnemers geeft aan in Drenthe

of Limburg te wonen. In totaal komt slechts één deelnemer uit de provincie Groningen ondanks de grote Dovengemeenschap in die regio – voor zover gerapporteerd.

3.2 Deelname buitenschoolse activiteiten

3.2.1 Sport

Van alle activiteiten die gedaan worden door de deelnemers is sport de meest gerapporteerde buitenschoolse activiteit. De overgrote meerderheid van de deelnemers doet aan sport; Voor 22 kinderen en zes jongeren is aangegeven dat zij aan sport doen. Sommige kinderen doen meerdere sporten. In onderstaande tabel vind je een overzicht van de sporten die de deelnemers hebben aangegeven te doen.

Tabel 4 Sportactiviteiten

	Kinderen 5-12 jaar	Jongeren 13-18 jaar
Teamsporten		
voetbal	5	-
korfbal	1	-
volleybal	1	1
hockey	2	1
waterpolo	-	1
synchroonzwemmen	1	-
<i>TOTAAL teamsport</i>	<i>10</i>	<i>3</i>
Andere sporten		
kickboksen	-	1
fitness	1	1
dans	1	1
judo	1	-
turnen	3	-
tennis	2	-
kunstschaatsen	1	-
paardrijden	3	-
Frame running	1	-
skiën	1	-
Zwemmen/zwemles	6	-
gym	1	-
<i>TOTAAL andere sport</i>	<i>21</i>	<i>3</i>

Zowel teamsporten als andere sporten worden door de deelnemers beoefend. Van teamsporten is voetbal het meest populair, al wordt deze sport alleen gerapporteerd voor de kinderen en niet door de jongeren.

In totaal sporten dus 28 respondenten (kinderen + jongeren). Zij doen dit allemaal samen met (vooral) horende leeftijdsgenoten - op één jongere na. Deze ene deelnemer geeft aan te fitnessen en doet dit alleen.

3.2.2 Andere activiteiten

Bij kinderen staan gamen (13 kinderen en 5 jongeren) en tekenen/schilderen (11 kinderen) op de tweede en derde plaats. Twee jongeren geven ook aan te tekenen/schilderen. In onderstaande tabel zie je een volledig overzicht van de gerapporteerde buitenschoolse activiteiten voor kinderen en jongeren.

Tabel 5 Buitenschoolse activiteiten van dove/slechthorende kinderen en jongeren
Overzicht van alle buitenschoolse activiteiten die gerapporteerd zijn (behalve sportactiviteiten) N.B. wanneer over een activiteit geen informatie gerapporteerd is, dan staat er een -. 0 betekent dus dat alle deelnemers expliciet hebben aangegeven de activiteit niet te doen.

Buitenschoolse activiteiten	Kinderen 5-12 jaar	Jongeren 13-18 jaar
Muziekles/zang	3	-
Buiten spelen	3	-
Sociale media	2	8
Scouting	1	0
Vloggen	1	1
Catechese / jongensclub van de kerk	1	-
Kunsteducatie speciaal voor DSH kinderen	1	-
Bij andere kinderen spelen / afspreken met vriend(inn)en	1	-
Knutselen	1	-
Videografie/fotografie	-	1
Gamen	13	5
Tekenen/schilderen	11	2

Bij de kinderen zien we een grotere variatie terug aan buitenschoolse activiteiten dan bij de jongeren, maar dit verschil kan ook liggen aan de kleinere steekproef bij de jongeren.

Kinderen doen alle genoemde activiteiten samen met horende kinderen. Alleen bij gamen wordt over twee kinderen gerapporteerd dat zij dit alleen of met (vooral) DSH kinderen doen. Tekenen/schilderen wordt door vijf kinderen alleen gedaan en door zes kinderen samen met horende kinderen. Het kind dat aan vloggen doet, doet dit alleen. Ook de jongeren doen activiteiten doorgaans met horende leeftijdsgenoten (zeggen 5 deelnemers) en soms met horende én DSH leeftijdsgenoten (zegt 1 deelnemer)

3.2.3 Sociale media

Bij zowel de kinderen als de jongeren is het gebruik van sociale media uitgevraagd. Zij konden hierbij alle kanalen die zij gebruiken kiezen. In de tabel hieronder vind je een overzicht van door hoeveel deelnemers welke kanalen gebruikt worden. De kanalen staan geordend van meest naar minst gekozen.

Tabel 6 Gebruik Sociale Media. In onderstaande tabel zie je hoeveel deelnemers welke sociale media kanalen gebruiken. Deelnemers konden alle kanalen aanvinken die zij gebruiken. De kanalen staan geordend van meest naar minst gekozen. De meeste deelnemers gebruikten meer dan één kanaal. Hoeveel deelnemers sociale media gebruiken vind je daarom bij 'Totaal aantal personen'.

	Kinderen 5-12 jaar	Jongeren 13-18 jaar
Sociale mediagebruik		
Instagram	1	7
Snapchat	1	6
TikTok	1	5
Facebook	1	1
YouTube	-	1
Totaal aantal personen	2	8

Twee kinderen maken gebruik van sociale media. Eén kind ontmoet daar met name horende mensen en één kind met name DSH mensen. Van de jongeren (13-18 jaar) gebruiken alle acht deelnemers sociale media. Op de vraag met wie zij in contact komen op sociale media antwoorden zes jongeren dat zij op sociale media met name horende mensen ontmoeten. Eén deelnemer geeft aan vooral dove/slechthorende mensen te ontmoeten op sociale media. Eén deelnemer zet sociale media met name in om filmmakers te ontmoeten (i.v.m. ambities op dat gebied).

3.2.4 Tolkgebruik en solo-apparatuur

Aangezien deelnemers over het algemeen hun buitenschoolse activiteiten met (vooral) horende leeftijdsgenoten doen en de communicatievoorkeur meestal ligt bij gesproken Nederlands of NmG, is het interessant te kijken naar welke hulpmiddelen zij inzetten om de communicatie tijdens activiteiten goed te volgen (naast hoorhulpmiddelen, zoals CI of hoortoestel).

Tijdens buitenschoolse activiteiten zet een minderheid een tolk in. In totaal zetten acht deelnemers (weleens) een tolk in en 24 deelnemers niet. Ongeveer de helft van de kinderen zet solo-apparatuur in tijdens buitenschoolse activiteiten. Bij jongeren is dit niet uitgevraagd. In onderstaande tabel zie je hoeveel kinderen en jongeren een tolk of solo-apparatuur inzetten tijdens buitenschoolse activiteiten.

Tabel 7 Tolkinzet en gebruik solo-apparatuur tijdens buitenschoolse activiteiten

	Kinderen 5-12 jaar	Jongeren 13-18 jaar
Tolk		
ja	7	1
nee	17	7
Solo-apparatuur		
ja	11	n.v.t.
nee	13	n.v.t.

Tijdens zwemles wordt (bij de kinderen) vaak de tolk ingezet, omdat tijdens zwemmen de hoortoestellen uitgedaan worden. Bij twee kinderen wordt aangegeven dat zij in de woorden van de ouders “NGT nodig hebben om de communicatie te volgen” en dat daarom een tolk wordt ingezet. Als er geen tolk wordt ingezet, is de reden die daarvoor gegeven wordt dat kinderen niet kunnen gebaren, of er wordt door de ouder verondersteld dat het kind “voldoende kan horen” (met hoorhulpmiddel), of omdat het kind niet anders wil zijn, geen aandacht wil of niet op wil vallen. Bij één kind geeft de ouder aan dat zij als ouders zelf meegaan om te ondersteunen met basisgebaren. Of er wordt gezegd dat een tolk “niet noodzakelijk” is of het kind zich volgens de ouders “ook redelijk redt zonder tolk”. Daarnaast wordt ook aangegeven dat ook wanneer wel een tolk gewenst is, het niet altijd lukt om een tolk te regelen in verband met het huidige tolkentekort.

Eén van de jongeren zet een tolk in tijdens buitenschoolse activiteiten en doet dit naar eigen zeggen om de communicatie beter te begrijpen. Deze deelnemer geeft aan een voorkeur te hebben dat anderen in NmG communiceren. Zeven jongeren zetten geen tolk in. Daarvan zeggen vijf jongeren dat zij dit “niet nodig” hebben. Eén deelnemer antwoordt op de vraag waarom hij/zij geen tolk inzet bijvoorbeeld:

“Omdat ik redelijk goed kan verstaan met mijn CI en buitenschoolse activiteiten doe ik niet alleen, dus als ik iets verkeerd versta of niet goed genoeg, kan ik het makkelijk vragen.”

Een andere deelnemer had er nooit over nagedacht en twee deelnemers geven geen specifieke reden waarom zij geen tolk inzetten.

3.3 Voorkeuren en behoeften buitenschoolse activiteiten

3.3.1 Redenen voor buitenschoolse activiteiten

Bij de jongeren is uitgevraagd waarom zij voor de buitenschoolse activiteiten kiezen die zij doen. Zij konden hierbij alle redenen kiezen die voor hen gelden. Zij kozen de volgende beweegredenen (in volgorde van meest naar minst gekozen antwoorden):

1. Ontspanning/plezier: alle deelnemers (8x) kiezen dit antwoord;
2. Willen bewegen (4x);
3. Voor het ontmoeten van/omgaan met anderen (3x);
4. Bijleren/beter worden in iets (1x).

Alle jongeren kiezen dus voor iets dat hen ontspanning/plezier geeft. Daarnaast lijken de behoefte aan beweging en het ontmoeten van anderen (sociaal contact) voor meerdere jongeren een belangrijke rol te spelen.

3.3.2 Behoeftte aan meer activiteiten

In onderstaande tabel vind je een overzicht van hoeveel respondenten aangegeven hebben wel of geen behoefte te hebben aan meer buitenschoolse activiteiten.

Tabel 8 Overzicht van hoeveel ouders, kinderen en jongeren hebben aangegeven wel/niet méér activiteiten te willen doen

Behoeftte aan meer buitenschoolse activiteiten	ouders	kinderen	jongeren
ja	9	8	5
nee	12	12	3

Bij de kinderen is zowel gevraagd naar wat kinderen zelf aangeven wat zij willen wat betreft buitenschoolse activiteiten als wat hun ouders graag zouden zien voor hun kind. Wat zij antwoorden, komt goed overeen. Bij de meeste kinderen is er geen behoefte aan meer buitenschoolse activiteiten, maar bij een aanzienlijk deel ook wel. Twaalf kinderen en twaalf ouders geven aan geen behoefte te hebben aan meer activiteiten buiten school dan zij al doen. Voor acht kinderen is aangegeven dat die behoefte er wél is bij het kind. De kinderen willen:

- meer sporten (3x);
- meer met andere DSH kinderen doen (2x);
- meer creatieve hobby's (1x);
- meer spelen met andere kinderen (1x).

Negen ouders geven aan dat zij wel meer buitenschoolse activiteiten zouden willen voor hun kind. Ouders geven aan dat zij het zouden zien zitten dat hun kind meer met andere kinderen samen zou

(buiten)spelen of meer variatie in de dingen die de kinderen doen. Sport wordt door hen niet specifiek genoemd. Sommige ouders geven aan dat zij op zich wel willen dat hun kind meer zou doen, maar vinden dit niet haalbaar vanwege vermoeidheid bij het kind.

Van de jongeren geven drie deelnemers aan dat zij alles al doen wat zij willen doen. Vijf deelnemers geven aan dat zij nog niet alles doen wat zij zouden willen. Zij zouden graag meer doen op het gebied van:

- Sport (4x);
- Gamen (1x);
- Vloggen (1x);
- Lasergamen/paintballen (1x);
- Allerlei (zoals kamp, museum, shoppen) (2x).

Waarom worden nog niet alle activiteiten door kinderen/jongeren gedaan die zij eigenlijk zouden willen doen? In onderstaande tabel vind je een overzicht van de redenen die genoemd zijn door onze respondenten.

Tabel 9 Overzicht van redenen waarom kinderen/jongeren buitenschoolse activiteiten die zij zouden willen doen op dit moment nog niet doen van meest naar minst gekozen.

Redenen om activiteiten niet te doen	kinderen	jongeren
vermoeidheid	6	3
te ver weg / reisafstand	4	1
te duur	3	-
communicatie is lastig	2	1
geen tijd voor	2	1

Bij zowel jongeren als kinderen is de meest genoemde reden om buitenschoolse activiteiten (nog) niet te doen vermoeidheid. Ook reisafstand, tijdgebrek en lastige communicatie worden bij beide leeftijdsgroepen genoemd. Bij de kinderen wordt een gebrek aan tijd genoemd in verband met werk van de ouders of in verband met andere kinderen in het gezin. Hoge kosten worden alleen bij kinderen als belemmering genoemd.

Drie jongeren geven aan dat het voor hen wel verschil zou maken als de activiteiten helemaal toegankelijk zouden zijn. Vijf jongeren geven aan dat dat voor hen geen verschil zou maken.

3.3.3 Samen met wie?

3.3.3.1 Voorkeur voor dove/slechthorende of horende leeftijdsgenoten

Uitgevraagd is met wie kinderen en jongeren het liefste buitenschoolse activiteiten willen doen als zij meer activiteiten willen gaan doen. In onderstaande tabel vind je een overzicht van de voorkeuren van de ouders en de kinderen en van de jongeren.

Tabel 10 Overzicht voorkeur met wie kinderen en jongeren het liefst meer buitenschoolse activiteiten doen.

	ouders	Kinderen 5-12 jaar	Jongeren 13-18 jaar
Meer meedoen met activiteiten			
met DSH leeftijdsgenoten	8	4	4
met horende leeftijdsgenoten	-	-	2
maakt niet uit	12	15	-

Vooral uit de respons op de vragenlijst voor ouders/kinderen komt een duidelijke voorkeur. Zowel ouders als kinderen (5-12 jaar) kiezen meestal dat het niet uitmaakt of de andere kinderen horend of doof/slechthorend zouden zijn (ongeveer 2/3). Als ouders/kinderen wél een voorkeur hebben, dan gaat de voorkeur uit naar DSH leeftijdsgenoten. Geen van de ouders of kinderen geeft aan voorkeur te hebben voor meer buitenschoolse activiteiten samen met horende leeftijdsgenoten. Voor één kind geldt dat hij/zij dingen graag het liefst alleen doet of met het zusje.

18

Bij de jongeren krijgen we een minder duidelijk beeld, doordat er weinig respondenten deze vraag hebben ingevuld, maar ook hier wordt vaker gekozen voor DSH leeftijdsgenoten (4x) dan voor horende leeftijdsgenoten (2x). Eén jongere geeft aan bij voorkeur met een mix van DSH en horende leeftijdsgenoten samen meer buitenschoolse activiteiten te doen.

Naast een voorkeur voor DSH leeftijdsgenoten of horende leeftijdsgenoten is ook gevraagd naar of kinderen het in principe leuk zouden vinden (los van hun eventuele voorkeur) om meer mee te doen met buitenschoolse activiteiten **met horende leeftijdsgenoten**. Elf kinderen en tien ouders geven aan dat zij dit leuk zouden vinden. De visie van kinderen en ouders komt dus grotendeels overeen. Uitleg hierbij richt zich op het samen met anderen dingen doen. Er wordt benoemd dat het niet gaat om of de leeftijdsgenoten horend/doof zijn maar om meer speelafspraken, kinderen buiten school meer leren kennen etc. Dit komt overeen met dat de meerderheid aangeeft (in bovenstaande tabel) dat zij geen voorkeur hebben voor met wie zij meer buitenschoolse activiteiten zouden willen doen. Sommige kinderen hebben al genoeg te doen en hoeven niet meer. Zes kinderen en zeven ouders geven aan dat zij geen behoefte hebben aan meer buitenschoolse activiteiten met horende leeftijdsgenoten.

Elf kinderen zouden wel meer mee willen doen met activiteiten buiten school **met DSH kinderen** en vijf kinderen geven aan van niet. Kinderen die het wel willen, vinden het fijn kinderen tegen te komen die net zo zijn als zij. Maar sommige kinderen hebben al genoeg activiteiten of het zou ten koste gaan van wat ze al doen. De meeste ouders willen dat hun kind buiten school meer doet samen met DSH kinderen (15 ouders). Twee ouders geven aan dat dat niet hoeft. De reden om dit te willen die gegeven wordt, is: “vanwege identiteit” of “kunnen identificeren met anderen”.

Alle ouders die de betreffende vraag hebben beantwoord, geven aan dat zij het leuk zouden vinden als hun kind mee zou doen aan activiteiten **voor het ontmoeten van andere DSH kinderen** (20 ouders). Een grote meerderheid van de kinderen zouden dit ook leuk vinden (16 kinderen). Vier kinderen zouden dit niet leuk vinden. Redenen die ouders geven waarom dit leuk zou zijn, zijn: Het erbij horen / ervaringen delen / identiteitsontwikkeling. Een belemmering die genoemd wordt om dit daadwerkelijk te doen is dat zulke activiteiten vaak ver weg zijn.

3.3.3.2 Activiteiten speciaal voor het ontmoeten van DSH jongeren

De meerderheid van de jongeren (7 jongeren) zou het leuk vinden om mee te doen met activiteiten die speciaal **georganiseerd worden voor het ontmoeten van andere dove/slechthorende jongeren**. Aan de jongeren is gevraagd wat zij het liefst zouden doen samen met andere DSH jongeren: ervaringen delen, samen een activiteit doen zonder focus op DSH, of een combinatie daarvan. Vier jongeren geven aan dat zij het liefste samen met andere DSH leeftijdsgenoten een leuke activiteit zouden doen zonder focus op DSH. Twee jongeren zouden het liefst juist samen ervaringen delen. Eén jongere geeft aan graag mee te doen met een combinatie van ervaringen delen en leuke dingen doen. Er is dus variatie in de voorkeuren, maar er lijkt een lichte meerderheid te zijn voor het samen doen van een activiteit zonder focus op DSH.

3.3.3.3 Activiteiten speciaal voor het ontmoeten van horende jongeren

Vier jongeren geven aan het ook leuk te vinden om mee te doen aan activiteiten speciaal voor het ontmoeten van meer horende jongeren. Hierbij gaat het de jongeren niet altijd om de gehoorstatus. Dit lijkt dus op wat er door kinderen/ouders al is aangegeven.

Een jongere zegt bijvoorbeeld:

- *“Ik wil leuke mensen ontmoeten, maakt niet uit of ze slechthorend zijn of niet”*

Iemand anders zegt:

- *“Dat lijkt mij super leuk! Omdat het belangrijk is om met elkaar ook te communiceren spreken/gebaren”*

Drie jongeren geven aan niet mee te willen doen met activiteiten speciaal voor het ontmoeten van horende jongeren. Twee redenen die hiervoor gegeven worden zijn:

- *“Sommige lukken het gewoon niet om met doven mensen om te gaan omdat ze niet de geduld voor hebben.”*
- *“Omdat dat dan akward is. Dan gaat de focus erop liggen dat ik doof ben.”*

Hieruit komt dus vooral een behoefte aan meer contact, maar niet per se specifiek met hórende leeftijdsgenoten, hoewel dit voor een enkeling wel zo kan zijn. Samenvattend lijkt er onder de respondenten meer behoefte te zijn aan activiteiten specifiek voor het ontmoeten van DSH leeftijdsgenoten dan voor het ontmoeten van horende leeftijdsgenoten.

3.4 Sociale contacten

3.4.3 Huidige contacten en vriendschappen

Uit de vragenlijst blijkt dat de meeste deelnemende DSH kinderen nooit (10 kinderen) of zelden/soms (10 kinderen) contact met andere DSH kinderen. Drie kinderen hebben vaak contact met andere DSH kinderen. Bij één van deze kinderen wordt aangegeven dat het om een vriendje gaat van de DSH behandelgroep waar het kind eerder op gezeten heeft. Buiten school hebben veertien kinderen vaak contact met horende kinderen en zes kinderen hebben dat soms. Drie kinderen hebben bijna nooit contact met horende kinderen buiten school. Kinderen hebben dus buiten school beduidend meer contact met horende kinderen dan met DSH leeftijdsgenoten.

Zeven jongeren geven aan andere DSH mensen te kennen. Hiervan kent één deelnemer veel DSH mensen. Deze deelnemer geeft aan naar voortgezet speciaal onderwijs (VSO) voor doven en slechthorenden te gaan. Eén deelnemer heeft deze vraag niet beantwoord. Daarnaast is uitgevraagd hoe deelnemers deze mensen kenden. Zij konden hier meerdere antwoorden kiezen. Meestal kennen jongeren andere DSH mensen via:

- school (5x)
- familie (1x);
- kerk (1x);
- sociale media (2x);

- belangenorganisaties zoals FODOK of SH-Jong (1x).

Zij hebben met name contact met deze mensen via sociale media (4x) en in het echt (4x). Daarnaast hebben zij ook contact via WhatsApp of via school.

Mensen met wie jongeren veel omgaan (op school of daarbuiten) zijn over het algemeen (bijna) allemaal horend (aangegeven door 6 deelnemers). Eén deelnemer heeft deze vraag niet beantwoord, en één deelnemer zegt dat van de mensen met wie hij/zij veel omgaat sommigen doof/slechthorend zijn en ander horend. Geen van de jongeren geeft aan vooral met dove/slechthorende leeftijdsgenoten om te gaan.

De meeste kinderen hebben in de ogen van de ouder die de vragenlijst invult genoeg vriendjes/contacten (9 kinderen). De meeste kinderen zélf vinden ook dat zij genoeg vriendjes hebben (7 kinderen). Sommige kinderen hebben een goed sociaal leven en maken met iedereen makkelijk contact, maar andere kinderen hebben weinig/geen vriendjes. Weinig afspreken komt daarnaast ook door vermoeidheid.

Vijf jongeren hebben nu vooral horende vrienden. Een deelnemer geeft aan zowel horende als dove vrienden te hebben. Een deelnemer geeft aan (bijna) geen vrienden te hebben.

3.4.4 Voorkeuren en behoeften in contacten en vriendschappen

Acht ouders geven aan dat zij vinden dat hun kind al genoeg contacten/vriendschappen heeft. De zes ouders die willen dat hun kind meer contacten/vriendschappen zou hebben, kiezen meestal voor meer vriendschappen met DSH kinderen (5x) en soms voor meer vriendschappen met horende kinderen (1x). Veel ouders geven in hun uitleg aan dat zij contact met DSH leeftijdsgenoten belangrijk vinden voor spiegelen/identiteitsontwikkeling. Ook ouders die deze vraag niet beantwoord hebben, noemen soms in het open antwoordveld wel het belang dat zij hechten aan contact met DSH leeftijdsgenoten. Twee kinderen geven aan meer contact te willen met DSH kinderen. Geen kinderen geven aan dat zij meer contact willen met horende kinderen. Bij de uitleg komt naar voren dat het sommige kinderen niet uitmaakt of iemand horend is of niet, maar dat ze wel graag veel met andere kinderen spelen. Sommige kinderen lukt dit niet vanwege vermoeidheid. Andere kinderen willen wel graag meer contact met DSH kinderen om ervaringen mee te delen. Sommige kinderen voelen zich erg alleen.

Bij kinderen is daarnaast uitgevraagd bij wie zij zich het meest op het gemak voelen. De meeste kinderen voelen zich op het gemak bij iedereen, ongeacht of zij horend of doof/slechthorend zijn (15 kinderen). Twee kinderen voelen zich meer op het gemak bij horende mensen en twee kinderen bij

mensen die doof/slechthorend zijn. Bij twee kinderen wordt aangegeven dat het niet gaat om de gehoorstatus, maar om of mensen kunnen gebaren.

In onderstaande tabel vind je een overzicht van de voorkeuren en behoeften wat betreft sociaal contact en vriendschappen van de deelnemende jongeren (13-18 jaar).

Tabel 11 Voorkeuren in sociale contacten van jongeren. 7 van de 8 jongeren hebben deze vragen beantwoord.

	Ik ga het liefst om met	Ik wil meer contact met	Ik wil meer vriendschap met
doof/slechthorend	-	3	2
horend	2	1	-
maakt niet uit	5	1	3
hoef ik niet	n.v.t.	2	2

De meeste jongeren (5) geven aan dat het voor hen niet uitmaakt of mensen doof/slechthorend of horend zijn voor hoe graag zij met hen omgaan. Twee jongeren geven aan het liefst om te gaan met horende mensen. Uit bovenstaande tabel kunnen wij afleiden dat vijf jongeren aangeven dat zij meer contacten/vriendschappen willen. Twee jongeren hebben hier geen behoefte aan. We zien een iets ander beeld als we kijken naar met wie jongeren meer vriendschappen of contact willen. Hier wordt door drie jongeren aangegeven dat zij meer contact zouden willen met DSH leeftijdsgenoten en er wordt door twee jongeren aangegeven dat zij met DSH leeftijdsgenoten meer vriendschappen willen. Niemand geeft een voorkeur aan voor meer vriendschappen met horende mensen, maar één deelnemer zou wel meer contact willen met horende mensen. Dit is níet de leerling op het speciaal onderwijs (VSO). Voor anderen maakt het niet uit of mensen doof/slechthorend of horend zijn, maar zij willen in het algemeen meer contact (1x) of vriendschappen (3x).

We zien dus bij zowel kinderen als jongeren naar voren komen dat er (bij een deel van de groep) behoefte is aan meer contact/vriendschappen met DSH leeftijdsgenoten. Een behoefte aan meer contact/vriendschappen specifiek met hórende leeftijdsgenoten komt niet duidelijk naar voren.

4. Discussie en Conclusie

De hoofdvraag in dit onderzoek was: *Hebben dove en slechthorende kinderen en jongeren in Nederland behoefte aan inclusie-activiteiten?* Hierbij ging het om activiteiten samen met horende leeftijdsgenoten. Hieronder beantwoorden wij deze vraag eerst voor de kinderen (5-12 jaar) en daarna voor de jongeren (13-18 jaar).

4.1 Kinderen

Uit de vragenlijst voor kinderen komt geen behoefte naar voren aan activiteiten samen met horende leeftijdsgenoten. Wel zien wij een voorkeur voor deelname aan activiteiten met DSH leeftijdsgenoten en duidelijke interesse in (meer) deelname aan activiteiten speciaal voor het ontmoeten van DSH leeftijdsgenoten.

Opvallend is dat voor geen enkel kind een voorkeur is aangegeven voor het doen van meer activiteiten specifiek met horende leeftijdsgenoten. Wel is het zo dat de grote meerderheid van de kinderen ook al met horende leeftijdsgenoten naar school gaat en de meeste kinderen gaan zelden of nooit om met andere DSH kinderen. We kunnen niet uitsluiten dat DSH kinderen die met name met andere DSH kinderen naar school gaan (op SO) misschien andere voorkeuren zouden kunnen hebben. Binnen dit onderzoek hebben de deelnemers die samen met DSH leeftijdsgenoten naar school gaan echter ook geen voorkeur aangegeven voor meer activiteiten met horende leeftijdsgenoten.

Bij sommige kinderen wordt wel aangegeven dat zij mee zouden willen doen aan meer buitenschoolse activiteiten samen met horende leeftijdsgenoten, maar hierbij gaat het meestal om een algemene behoefte aan meer activiteiten of sociaal contact en niet direct om een specifieke behoefte aan contact met horende leeftijdsgenoten. Wanneer kinderen behoefte hebben aan meer buitenschoolse activiteiten, wordt dan ook meestal aangegeven dat het de ouder en de kinderen niet uitmaakt of dit met horende of dove/slechthorende kinderen gebeurt. Opvallend is hier dat ongeveer 1/3 van de respondenten wél specifieke voorkeur aangeeft om meer buitenschoolse activiteiten met DSH leeftijdsgenoten te doen. Ook wordt voor een grote meerderheid van kinderen aangegeven dat activiteiten speciaal voor het ontmoeten van DSH leeftijdsgenoten in de smaak zouden vallen.

4.2 Jongeren

Vanwege het lage aantal deelnemers aan de vragenlijst voor jongeren, kunnen we aan de gegevens geen sterke conclusies verbinden. Ook samenhang met specifieke kenmerken van de deelnemers, zoals voorkeurscommunicatievorm of schooltype, kan niet worden vastgesteld met het beperkt aantal deelnemers.

Wel hebben we gezien dat sommige jongeren behoefte hebben aan meer buitenschoolse activiteiten. De meesten geven hierbij een voorkeur aan voor activiteiten samen met andere DSH leeftijdsgenoten, maar sommigen kiezen hier ook voor horende leeftijdsgenoten.

Een duidelijke meerderheid wil wel meedoen aan activiteiten voor het ontmoeten van DSH leeftijdsgenoten. Er is variatie in wat zij dan graag samen met DSH jongeren zouden doen, maar er lijkt een lichte meerderheid te zijn voor het samen doen van een leuke activiteit zonder dat de focus ligt op het doof/slechthorend zijn. Sommigen zouden echter wel graag daarover ervaringen delen.

De respondenten zijn minder eensgezind wanneer het gaat om het meedoen aan activiteiten speciaal voor het ontmoeten van horende leeftijdsgenoten. Een deel wil dit wel doen, maar dan met name omdat zij wel meer contact willen met anderen, en niet zozeer omdat het horende leeftijdsgenoten zijn. Sommigen geven echter aan juist niet mee te willen doen met zulke activiteiten, bijvoorbeeld omdat de focus dan op doofheid/slechthorendheid ligt en zij dat ongemakkelijk vinden.

Ook wanneer wij vragen naar met wie deelnemers meer contact of vriendschappen willen, wordt er vaker gekozen voor DSH leeftijdsgenoten dan dat er een specifieke voorkeur voor horende leeftijdsgenoten naar voren komt. Dit geldt voor zowel jongeren als kinderen.

4.3 Beperkingen van het onderzoek

Er deden relatief veel kinderen/jongeren mee aan het onderzoek die samen met horende leeftijdsgenoten naar school. Een klein deel van de deelnemers in dit onderzoek gaat met (vooral) dove of slechthorende leerlingen samen naar school (6 van de in totaal 33 kinderen + jongeren = 18%). Dit betekent dat de deelnemers overwegend naar regulier onderwijs gaan. De spreiding binnen de groep deelnemers is niet optimaal, want kinderen en jongeren die naar speciaal onderwijs / cluster-2 gaan, zijn ondervertegenwoordigd. Ook kinderen die primair in NGT communiceren zitten weinig in onze steekproef. Daarnaast hebben weinig jongeren (13-18 jaar) meegedaan aan het onderzoek. Verbanden

vinden tussen behoefte aan inclusie-activiteiten enerzijds en met wie kinderen/jongeren naar school gaan/contact hebben of op welke manier zij het liefst communiceren is hierdoor helaas niet mogelijk.

4.4 Andere bevindingen

Veel dove en slechthorende kinderen en jongeren doen al met allerlei buitenschoolse activiteiten mee. Bij veel kinderen en jongeren voldoet dit al aan hun behoefte. De activiteit die het meest gedaan wordt, is sport. Een deel van de kinderen/jongeren zou wel meer buitenschoolse activiteiten willen doen. Dan ligt de behoefte ook met name op het gebied van sport. De meest genoemde reden waarom zij bepaalde activiteiten nog niet doen is vermoeidheid.

Voor de meeste deelnemers maakt het in het contact met anderen niet echt uit of mensen DSH zijn of niet – zij gaan vaak met beide groepen graag om. De meeste kinderen/jongeren hebben wel behoefte aan meer contact of vriendschappen met anderen. Hierin ligt de behoefte met name bij meer contact met DSH leeftijdsgenoten. De meeste deelnemers (met name de kinderen) komen op dit moment weinig in contact met DSH leeftijdsgenoten.

4.5 Conclusie

Uit het huidige onderzoek blijkt geen specifieke behoefte aan inclusie-activiteiten (activiteiten specifiek met horende leeftijdsgenoten). Uit het huidige onderzoek komt naar voren dat een aanzienlijk deel van de bevroegde DSH kinderen en jongeren wél meer activiteiten zou willen doen samen met DSH leeftijdsgenoten. Daarnaast zijn er kinderen/jongeren die in het algemeen met meer activiteiten willen meedoen, meer mensen willen ontmoeten of meer vriendschappen willen, ongeacht de gehoorstatus van de leeftijdsgenoten – dus zowel met horende als met DSH leeftijdsgenoten. Om in een behoefte van de doelgroep te voorzien, kan men zich in de toekomst dus richten op het meer met elkaar in contact brengen van DSH kinderen en jongeren.

Vanwege het beperkt aantal deelnemende jongeren, is het beeld voor deze leeftijdsgroep minder duidelijk dan voor de kinderen. Wellicht zijn er ook DSH jongeren die juist graag met horende jongeren meer in contact zouden komen of activiteiten zouden willen doen, maar deze behoefte komt niet duidelijk naar voren uit het huidige onderzoek.

4.6 Vervolgonderzoek

De meest genoemde reden waarom kinderen/jongeren (nog) niet meedoen met activiteiten die zij wel zouden willen doen, is vermoeidheid. Onderzoek dat zich richt op het oplossen van deze belemmering wordt daarom aanbevolen. Bijvoorbeeld door onderzoek op het gebied van de oorzaken en oplossingen van vermoeidheid die op school of bij andere activiteiten ontstaat, waaronder de mogelijke rol van luisterinspanning.

Daarnaast is de groep DSH kinderen en jongeren die NGT gebruikt en/of naar speciaal onderwijs gaat in dit onderzoek helaas ondervertegenwoordigd gebleven. Om erachter te komen of bij deze groep misschien toch een behoefte aan inclusie-activiteiten (samen met horende leeftijdsgenoten) is, kan gerichter onderzoek gedaan worden bij DSH kinderen/jongeren in cluster-2 onderwijs. Onderzoek specifiek gericht op de behoefte van dit deel van onze doelgroep wordt aanbevolen, om uit te sluiten dat wij hier belangrijke behoeften over het hoofd zien.

4.7 Dankwoord

Dit onderzoek vond plaats in het kader van Deelkrachtproject Inclusie. Wij danken Alie Slot, Anne Geerts, Jelle Kamstra, Pieter Groen, Helga Nijboer en Mariën Hannink voor hun adviezen en inbreng als leden van het projectteam wat betreft zowel vorm als inhoud van de vragenlijsten. Wij danken Linde Terpstra, Bea Bouwmeester en Hans Otermann voor het maken van de vertalingen en video's voor de NGT vragenlijsten. Daarnaast dank aan alle contacten bij scholen en andere organisaties die zich hebben ingezet voor het werven van deelnemers, onder wie Martijn Kamphuis en Marije Drogts. Tot slot natuurlijk veel dank aan alle ouders, kinderen en jongeren die aan dit onderzoek hebben meegedaan door onze vragenlijsten in te vullen.

5. Aanbevelingen vragenlijstonderzoek DSH doelgroep

5.1 Methode en doelgroep

De gekozen methode met een digitale vragenlijst lijkt goed te werken om respons te krijgen van ouders. De vragenlijst over de kinderen is immers door ouders ingevuld en dit was een vrij grote groep deelnemers. Om de jonge DSH doelgroep zélf te bereiken, zoals bij de vragenlijst voor jongeren de bedoeling was, is de methode met een (uitgebreide) digitale vragenlijst wellicht minder succesvol gebleken, ondanks dat de vragenlijst zowel in NGT als in het Nederlands beschikbaar was. Voor het bereiken van deze groep kan in de toekomst ook gekozen worden voor bijv. (semi-gestructureerde) interviews en/of focusgroepen. Ook kan er meer ingezet worden op het persoonlijk benaderen van mogelijke deelnemers of kunnen specifieke sociale media gebruikt worden waar de doelgroep veel op te vinden is, zoals TikTok.

5.2 Vragenlijstonderzoek in twee talen

Dit onderzoek was voor zover bekend de eerste keer dat er binnen Deelkracht een vragenlijst in NGT en geschreven Nederlands is gemaakt. De ervaringen bieden aanbevelingen voor de toekomst.

27

5.2.1 Enquêtesoftware

Voor vragenlijstonderzoek in NGT wordt Qualtrics software aanbevolen boven Microsoft Forms. Voor Microsoft Forms is het nodig dat video's op YouTube staan. Voor Qualtrics hoeven NGT-video's niet op een ander platform zoals YouTube of Vimeo te staan. De video's kunnen binnen Qualtrics geplaatst worden. Bovendien biedt Qualtrics meer opties qua vraagtypen en vertakkingen en opties om vragen over te slaan die niet relevant zijn, waardoor de vragenlijst voor de deelnemer korter is in Qualtrics dan in Microsoft Forms. Hiermee is het minder belastend voor de respondenten.

5.2.2 Vraagtypen

Hoewel het natuurlijk altijd belangrijk is dat het vraagtype aansluit bij de vraag die je wil stellen, is het belangrijk in het achterhoofd te houden dat het vraagtype ook impact heeft op hoe moeilijk/makkelijk de vragenlijst is in te vullen en hoe goed de vraag in NGT vertaald kan worden. Het vraagt het minste van de deelnemer wanneer meerkeuzevragen gebruikt worden. Hierbij hoeft de deelnemer zelf geen tekst te schrijven. Omdat de jonge DSH doelgroep over het algemeen vaker een lager lees- en schrijfniveau heeft, kost het een deel van de deelnemers waarschijnlijk minder moeite wanneer er gesloten vragen gesteld worden. De Dove projectleden adviseerden daarom om waar mogelijk

meerkeuzevragen te stellen en het aantal open vragen te beperken. Bij meerkeuzevragen is het belangrijk ook de mogelijkheid te geven in tekst te antwoorden voor als de vooraf opgestelde antwoordmogelijkheden niet afdoende zijn of niet van toepassing zijn voor de deelnemers. Ook is het belangrijk dat deelnemers meer dan één antwoord kunnen kiezen. Daarnaast is het prettig de antwoordopties te nummeren, zodat in de NGT-vertaling deze nummering gebruikt kan worden – zeker wanneer vraag en antwoord samen in één video geplaatst worden. Wanneer je per antwoordoptie een video invoegt, dan heeft dit wellicht minder belang.

5.2.3 NGT en Nederlands

In het kader van inclusie hebben we de vragenlijsten in twee talen aangeboden: NGT en (geschreven) Nederlands. Dat de NGT-versie redelijk veel gebruikt is door de respondenten in dit onderzoek zegt echter niet veel over voor welk deel van de deelnemers deze versie daadwerkelijk van meerwaarde was naast de Nederlandstalige versie, aangezien ook respondenten die niet doof of slechthorend waren (wat voorkwam onder de ouders) en mensen die NGT niet als voorkeurstaal hadden opgegeven wel de NGT-versie hebben ingevuld. De vragenlijst voor jongeren is drie keer in NGT en vijf keer in het Nederlands ingevuld, maar geen van de deelnemers die de NGT-versie had ingevuld rapporteerde ook NGT als voorkeurscommunicatievorm. De NGT-versie van beide vragenlijsten was ten slotte ook toegankelijk voor mensen die geen NGT kennen, aangezien de vragen ook uitgeschreven waren in het Nederlands. Voor vragenlijstonderzoek in de toekomst kan overwogen worden één versie te maken die NGT en geschreven Nederlands combineert. Eén versie die toegankelijk is voor zowel mensen die voorkeur hebben voor NGT als mensen die voorkeur hebben voor geschreven Nederlands is minder werk om te bouwen. Een ander voordeel is voor de onderzoeker dat de data van één vragenlijst ook meteen gecombineerd is in één databestand, zodat je meteen overzicht krijgt van je data in de analysefuncties die Qualtrics (of andere software) biedt. Het bleek namelijk niet (of niet eenvoudig) haalbaar om databestanden binnen Qualtrics of binnen Microsoft Forms samen te voegen. Het kost extra tijd in de analyse, wanneer je handmatig de data moet combineren in bijvoorbeeld Excel en je dan handmatig visualisaties moet maken. Voor kleine aantallen deelnemers krijg je ook zonder visualisaties snel overzicht, maar bij grotere aantallen is het jammer om de visualisaties die de enquêtesoftware al biedt niet goed te kunnen gebruiken, doordat niet alle data samengenomen wordt van de twee versies van de vragenlijst.

5.2.4 Videogebruik

Het wordt aanbevolen te streven naar aparte NGT-video's per meerkeuze-antwoord. In het huidige onderzoek was het nog niet gelukt dit te bewerkstelligen, maar het werd door dove collega's binnen dit project wel aangegeven als prettiger.

5.2.5 Samenwerking met tolken/vertalers

Enkele tips die het makkelijker maken voor de tolken/vertalers om goede NGT-vertalingen op te nemen:

- Lever de tekst bij voorkeur aan in Word (en niet in PDF).
- Geef duidelijk aan wat er wel/niet vertaald moet worden (bijv. titels wel of niet).
- Geef waar mogelijk informatie over de doelgroep.
- Geef aan welke stukken tekst in 1 video moeten of apart.
- Lever de tekst ruim op tijd aan, zodat er voorbereidingstijd is vóór de opnames.
- Geef als dat bekend is aan wat de achtergrondkleur van de video gaat worden, zodat dit meegenomen kan worden in een contrasterende kledingkeuze.
- Zorg ervoor dat er tijdens de opnames iemand beschikbaar is voor als er vragen zijn.
- Stuur eventuele afbeeldingen mee en geef aan waar in de video afbeeldingen of links geplaatst worden.

6. BIJLAGEN

Bijlage 1: Vragenlijst voor kinderen & ouders (5-12 jaar)

Hieronder vind je een export uit Qualtrics van de vragenlijst voor ouders en kinderen van 5 tot 13 jaar.

Inclusie 5-12 jaar Nederlands

Start of Block: Default Question Block

Q2 Wat vindt je dove/slechthorende kind leuk om te doen en met wie? Vragenlijst voor ouders of verzorgers en hun D/SH kind tussen 5 en 12 jaar. Deze vragenlijst is in het Nederlands. Liever in NGT? Je vindt de NGT-versie HIER.

Wij willen graag weten met wat voor activiteiten je kind het liefste meedoet buiten schooltijd. Dat helpt om te zorgen dat in de toekomst meer activiteiten georganiseerd kunnen worden voor dove en slechthorende (D/SH) kinderen en jongeren.

In deze vragenlijst vragen wij onder andere naar wat je kind al doet buiten schooltijd en wat jij en je kind op dat gebied nog zouden willen.

Meedoen?

Het invullen van de vragenlijst duurt **ongeveer 20 minuten**.

Als je meedoet, maak je kans op een **cadeaubon van 50 euro**. Vul daarvoor je e-mailadres in aan het eind van de vragenlijst (*niet verplicht*).

Voor wie is deze vragenlijst bedoeld?

Heb jij een kind tussen **5 en 12 jaar**? En is hij/zij doof of slechthorend? Vul dan deze vragenlijst in, samen met je kind.

De vragenlijst is bedoeld voor mensen die in Nederland wonen.

Je kunt de vragenlijst in NGT doen of in het Nederlands. Kies bovenaan voor de versie die bij je past.

Invullen van de vragenlijst

De meeste vragen zijn **meerkeuzevragen**. Je kunt dan het antwoord kiezen dat voor jou waar is door het aan te klikken. Je kunt soms ook meerdere antwoorden kiezen. Soms kun je bij je gekozen antwoord ook uitleg geven. Je kunt dan typen in het vak.

Er zijn ook **open vragen**. Hier kun je ook zelf een antwoord typen.

Wil je liever niet typen? Je kunt dat overslaan. Typen is nooit verplicht.

Q64 Meer informatie

Dit onderzoek hoort bij het Deelkrachtproject Inclusie. Meer informatie over het project vind je [hier](#).

Vragen? Je kunt mailen naar Nadine de Rue via n.derue@kentalis.nl.

Is je kind tussen 13 en 18 jaar? Dan kan hij/zij zelf meedoen met onze vragenlijst voor deze leeftijdsgroep. Deze vragenlijst vind je [hier](#) (NGT) of [hier](#) (Nederlandstalige versie).

Doe je mee? Ga dan naar de volgende pagina.

Page Break

Q65 Voordat je begint met de vragenlijst, hebben wij je toestemming nodig.

Doel van het onderzoek

Het doel van het onderzoek is om in kaart te brengen welke voorkeuren dove en slechthorende jongeren hebben in hun activiteiten buiten schooltijd. Zo kunnen in de toekomst meer activiteiten worden georganiseerd die leuk zijn voor deze groep. Deze vragenlijst is onderdeel van het [Deelkrachtproject Inclusie](#). Meedoen aan het onderzoek is vrijwillig.

Gegevens en privacy

In deze vragenlijst verzamelen wij informatie over wat je kind in zijn/haar vrije tijd graag doet en wat je als ouder/verzorger graag zou willen. Wij verzamelen daarnaast enkele persoonsgegevens, zoals geslacht en gebruik van hoorhulpmiddelen om in kaart te brengen hoe de achtergrond van onze deelnemers eruit ziet en om zo onze onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden. In deze vragenlijst worden geen identiteitsgegevens verzameld zoals naam, geboortedatum of contactgegevens.

Om je privacy te beschermen slaan wij onderzoeksgegevens anoniem op. Je onderzoeksgegevens worden alleen voor ons onderzoek gebruikt. Je gegevens zijn alleen toegankelijk voor de betrokken onderzoekers en worden niet met anderen gedeeld. De onderzoeksgegevens zijn niet herleidbaar naar jou of je kind.

Alleen als je in aanmerking wil komen voor een cadeaubon dan is het invullen van een e-mailadres nodig, maar dit is niet verplicht voor deelname aan de vragenlijst. Het e-mailadres wordt dan apart van je onderzoeksgegevens bewaard en gebruikt voor de verloting van cadeaubonnen. Daarna word je e-mailadres verwijderd.

We bewaren je onderzoeksgegevens tot 5 jaar na publicatie van de resultaten van het onderzoeksproject (verwacht in 2023).

30

Q67 Toestemming

Ik geef toestemming om mijn antwoorden op deze vragenlijst te gebruiken voor het onderzoek van het Deelkrachtproject Inclusie. Ik geef toestemming voor de manier waarop er met mijn gegevens wordt omgegaan.

Ja (1)

Nee (2)

Skip To: End of Block If Toestemming Ik geef toestemming om mijn antwoorden op deze vragenlijst te gebruiken voor het onde... = Nee

Page Break

Q3 Wie is je kind?

Hoe oud is je kind?

▼ Jonger dan 5 jaar (1) ... ouder dan 12 jaar (10)

Skip To: End of Block If Wie is je kind? Hoe oud is je kind? = Jonger dan 5 jaar

Skip To: End of Block If Wie is je kind? Hoe oud is je kind? = ouder dan 12 jaar

Q6 Is je kind een jongen of een meisje?

- Jongen (1)
- Meisje (2)
- Non-binair (3)
- Wil ik liever niet zeggen (4)
- Anders, namelijk (5) _____

31

Page Break

Q7 Is je kind doof/slechthorend? (Hieronder verstaan wij >35 dB verlies aan beide oren)

- Ja (1)
- Nee (2)

Skip To: End of Block If Is je kind doof/slechthorend? (Hieronder verstaan wij 35 dB verlies aan beide oren) = Nee

Q62 Ben je zelf doof of slechthorend?

- Ja (1)
- Nee (2)

Q10 Activiteiten

Welke activiteiten doet je kind buiten school?
Je mag meerdere antwoorden kiezen.

Geen activiteiten (9)

Sport (1)

Scouting (2)

Tekenen/schilderen (3)

Gamen (4)

Vloggen (5)

Sociale Media (6)

Andere hobbyclub, namelijk: (7)

Anders, namelijk: (8) _____

Display This Question:

If Activiteiten Welke activiteiten doet je kind buiten school?Je mag meerdere antwoorden kiezen. = Sport

Q11 Je hebt aangegeven dat je kind aan sport doet. Welke sport(en) doet je kind?

Display This Question:

If Activiteiten Welke activiteiten doet je kind buiten school?Je mag meerdere antwoorden kiezen. = Sport

Q12 Je hebt aangegeven dat je kind aan sport doet. Met wie doet je kind deze activiteit?

- Met (vooral) horende kinderen samen (1)
- Met (vooral) dove of slechthorende kinderen samen (2)
- Met dove/slechthorende kinderen en met horende kinderen samen (3)
- Alleen (4)
- Anders, namelijk: (5) _____

Page Break _____

Display This Question:

If Activiteiten Welke activiteiten doet je kind buiten school?Je mag meerdere antwoorden kiezen. = Scouting

Q13 Je hebt aangegeven dat je kind aan scouting doet. Met wie doet je kind deze activiteit?

- Met (vooral) horende kinderen samen (1)
- Met (vooral) dove of slechthorende kinderen samen (2)
- Met dove/slechthorende kinderen en met horende kinderen samen (3)
- Alleen (4)
- Anders, namelijk: (5) _____

Display This Question:

If Activiteiten Welke activiteiten doet je kind buiten school?Je mag meerdere antwoorden kiezen. = Tekenen/schilderen

Q14 Je hebt aangegeven dat je kind aan tekenen/schilderen doet. Met wie doet je kind deze activiteit?

- Met (vooral) horende kinderen samen (1)
- Met (vooral) dove of slechthorende kinderen samen (2)
- Met dove/slechthorende kinderen en met horende kinderen samen (3)
- Alleen (4)
- Anders, namelijk: (5) _____

Display This Question:

If Activiteiten Welke activiteiten doet je kind buiten school?Je mag meerdere antwoorden kiezen. = Gamen

Q15 Je hebt aangegeven dat je kind aan gamen doet. Met wie doet je kind deze activiteit?

- Met (vooral) horende kinderen samen (1)
- Met (vooral) dove of slechthorende kinderen samen (2)
- Met dove/slechthorende kinderen en met horende kinderen samen (3)
- Alleen (4)
- Anders, namelijk: (5) _____

Display This Question:

If Activiteiten Welke activiteiten doet je kind buiten school?Je mag meerdere antwoorden kiezen. = Vloggen

Q16 Je hebt aangegeven dat je kind aan vloggen doet. Met wie doet je kind deze activiteit?

- Met (vooral) horende kinderen samen (1)
- Met (vooral) dove of slechthorende kinderen samen (2)
- Met dove/slechthorende kinderen en met horende kinderen samen (3)
- Alleen (4)
- Anders, namelijk: (5) _____

Page Break _____

Display This Question:

If Activiteiten Welke activiteiten doet je kind buiten school?Je mag meerdere antwoorden kiezen. = Andere hobbyclub, namelijk:

Q17 Je hebt aangegeven dat je kind aan $\{Q10/ChoiceTextEntryValue/7\}$ doet. Met wie doet je kind deze activiteit(en)?

- Met (vooral) horende kinderen samen (1)
- Met (vooral) dove of slechthorende kinderen samen (2)
- Met dove/slechthorende kinderen en met horende kinderen samen (3)
- Alleen (4)
- Anders, namelijk: (5) _____

Page Break _____

Display This Question:

If Activiteiten Welke activiteiten doet je kind buiten school?Je mag meerdere antwoorden kiezen. = Anders, namelijk:

Q18 Je hebt aangegeven dat je kind aan $\{Q10/ChoiceTextEntryValue/8\}$ doet. Met wie doet je kind deze activiteit(en)?

- Met (vooral) horende kinderen samen (1)
- Met (vooral) dove of slechthorende kinderen samen (2)
- Met dove/slechthorende kinderen en met horende kinderen samen (3)
- Alleen (4)
- Anders, namelijk: (5) _____

Page Break

Display This Question:

If Activiteiten Welke activiteiten doet je kind buiten school?Je mag meerdere antwoorden kiezen. = Sociale Media

Q20 Je hebt geantwoord dat je kind aan sociale media doet. Welke sociale media gebruikt je kind? Vraag dit eventueel na aan je kind.

Kies alles wat voor jouw kind geldt.

- Facebook (1)
- Instagram (2)
- TikTok (3)
- SnapChat (4)
- Weet ik niet (5)
- Anders, namelijk (6) _____

Display This Question:

If Activiteiten Welke activiteiten doet je kind buiten school? Je mag meerdere antwoorden kiezen. = Sociale Media

Q21 Wie ontmoet je kind op sociale media? Vraag dit eventueel na aan je kind.

- (Vooral) horende mensen (1)
- (Vooral) dove/slechthorende mensen (2)
- Horende en dove/slechthorende mensen (3)
- Weet ik niet precies (4)
- Anders, namelijk (5) _____

Page Break

Q22 Neemt je kind weleens een tolk mee naar een activiteit buiten school? Leg uit waarom wel/niet.

Hierbij gaat het dus bijvoorbeeld om een gebarentolk (NGT of NmG) of een schrijftolk.

Ja, want: (1) _____

- Nee, want (2) _____

37

Q24 Gebruikt je kind (weleens) solo-apparatuur bij een activiteit buiten school? Leg uit waarom wel/niet.

- Ja, want: (1) _____
- Nee, want: (2) _____

Page Break

Q23 Heeft je kind contact met andere **dove/slechthorende** kinderen (buiten school)?

- Nee, (bijna) nooit (1)
 - Soms (2)
 - Vaak (3)
 - Weet ik niet (4)
 - Anders, namelijk: (5) _____
-

Q26 Heeft je kind contact met **horende** kinderen (buiten school)?

- Nee, (bijna) nooit (1)
 - Soms (2)
 - Vaak (3)
 - Weet ik niet (4)
 - Anders, namelijk: (5) _____
-

Page Break

Q28 Wensen van jou en je kind

Bij wie voelt je kind zich het meest op het gemak? Vraag dit eventueel na aan je kind.

- Bij iedereen, het maakt niet uit of iemand horend of doof/slechthorend is. (1)
- Bij horende mensen (2)
- Bij dove/slechthorende mensen (3)
- Anders, namelijk: (4) _____

Q29 Met wie wil je dat je kind meer contact/vriendschappen zou hebben?

Je mag meerdere antwoorden kiezen

- Mijn kind heeft in mijn ogen genoeg contacten/vriendjes (1)
- Vooral met horende kinderen (2)
- Vooral met kinderen die doof/slechthorend zijn (3)
- Allebei, met dove/slechthorende kinderen én met horende kinderen (4)
- Ik zou voor mijn kind wel meer contacten/vriendschap willen, maar het maakt niet uit of ze doof/slechthorend zijn of niet (5)
- Anders, namelijk: (6) _____

Q30 Waarom? Leg je antwoord uit.

Page Break _____

Q32 Met wie wil **je kind** meer contact/vriendschappen? Vraag dit na aan je kind.
Je mag meerdere antwoorden kiezen

- Mijn kind heeft daar geen behoefte aan - hij/zij heeft genoeg contact/vriendjes (1)
- (Vooral) met horende kinderen (2)
- (Vooral) met kinderen die doof/slechthorend zijn (3)
- Allebei, met dove/slechthorende kinderen én met horende kinderen (4)
- Mijn kind zou wel meer contact/vriendschap willen, maar het maakt niet uit of ze doof/slechthorend zijn. (5)
- Anders, namelijk: (6) _____

Q33 Waarom wil je kind dit? Leg uit.

Page Break _____

Q31 Wil je kind meer activiteiten doen buiten school? Vraag dit eventueel na aan je kind.

- Ja, namelijk: (1) _____
- Nee (2)

Q34 Waarom? Leg uit waarom je kind wel/niet meer activiteiten buiten school wil doen.

Q37 En jij? Wil jij dat je kind meer activiteiten doet buiten school?

- Ja, namelijk: (1) _____
- Nee (2)

Q39 Waarom? Leg uit waarom je wel/niet wil dat je kind meer activiteiten buiten school gaat doen.

Q35 Als je kind meer activiteiten zou doen buiten school, met wie wil **je kind** dat het liefst doen? Vraag het eventueel aan je kind.

- Kinderen die ook doof/slechthorend zijn (1)
- Kinderen die horend zijn (2)
- Het maakt niet uit of de andere kinderen horend of doof/slechthorend zijn (3)
- Mijn kind wil het niet samen met andere kinderen doen, maar liever alleen (4)
- Anders, namelijk: (5) _____

Q36 Als je kind meer activiteiten zou gaan doen buiten school, met wie wil **jij** het liefst dat je kind dat doet?

- Kinderen die ook doof/slechthorend zijn (1)
- Kinderen die horend zijn (2)
- Het maakt niet uit of de andere kinderen horend of doof/slechthorend zijn (3)
- Alleen (4)
- Anders, namelijk: (5) _____

Page Break

Display This Question:

If Wil je kind meer activiteiten doen buiten school? Vraag dit eventueel na aan je kind. = Ja, namelijk:

Or En jij? Wil jij dat je kind meer activiteiten doet buiten school? = Ja, namelijk:

Q40 Je hebt aangegeven dat jij en/of je kind meer activiteiten zou willen doen. Waardoor gebeurt dat nu (nog) niet?

Je mag meerdere antwoorden kiezen

42

- Geen tijd voor, want (1) _____
- Te ver weg / reisafstand (2)
- Te vermoeiend voor mijn kind na school (3)
- Communicatie met anderen is lastig vanwege doofheid/slechtorendheid (4)
- Jij of je kind denkt dat de activiteit niet kan vanwege doofheid/slechthorendheid (5)
- Het is te duur (6)
- Anders, namelijk: (7) _____

Page Break

Display This Question:

*If Je hebt aangegeven dat jij en/of je kind meer activiteiten zou willen doen. Waardoor gebeurt dat...
= Jij of je kind denkt dat de activiteit niet kan vanwege doofheid/slechthorendheid*

Q41 Je geeft aan dat jij of je kind denkt dat de activiteit niet kan vanwege doofheid/slechthorendheid. Leg uit waarom jij of je kind dat denkt.

Page Break

Q42 Zou je kind het leuk vinden mee te doen met activiteiten speciaal georganiseerd voor het ontmoeten van andere dove/slechthorende kinderen?

- Ja (1)
- Nee (2)

43

Q43 Leg uit waarom je kind dat wel/niet leuk zou vinden.

Q44 En jij? Zou jij het leuk vinden als je kind mee zou doen aan activiteiten speciaal georganiseerd voor het ontmoeten van andere d/sh kinderen?

- Ja (1)
- Nee (2)

Q45 Leg uit waarom je dat wel/niet leuk zou vinden.

Page Break

Q46 Wil je kind **meer** meedoen met activiteiten buiten school **samen met horende kinderen?**
Vraag dit na aan je kind.

- Ja, leuk (1)
 - Nee, dat hoeft niet (2)
-

Q47 Leg uit waarom je kind dat wel/niet leuk zou vinden.

Q48 En jij? Wil jij dat je kind **meer** meedoet met activiteiten buiten school **samen met horende kinderen?**

- Ja, leuk (1)
 - Nee, dat hoeft niet (2)
-

44

Q54 Leg uit waarom je dat wel/niet leuk zou vinden.

Page Break

Q51 Wil je kind **meer** meedoen met activiteiten buiten school **samen met dove/slechthorende kinderen?** Vraag dit na aan je kind.

- Ja, leuk (1)
 - Nee, dat hoeft niet (2)
-

Q52 Leg uit waarom je kind dat wel/niet leuk zou vinden.

Q53 En jij? Wil jij dat je kind **meer** meedoet met activiteiten buiten school **samen met dove/slechthorende kinderen?**

- Ja, leuk (1)
- Nee, dat hoeft niet (2)

Q49 Leg uit waarom dat wel/niet leuk zou vinden.

Page Break

Q55 **Op school**

Met wie zit je kind in de klas?

- Mijn kind gaat (nog) niet naar school (1)
- Met vooral dove/slechthorende kinderen (2)
- Met vooral horende kinderen (3)
- Anders, namelijk: (4) _____

45

Display This Question:

If Op school Met wie zit je kind in de klas? = Mijn kind gaat (nog) niet naar school

Q58 Je geeft aan dat je kind (nog) niet naar school gaat. Geef aan naar welke groepen je kind gaat.

Je mag meerdere antwoorden kiezen

- Geen (1)
 - Peutergroep (met horende kinderen) (2)
 - Kinderopvang (met horende kinderen) (3)
 - Behandelgroep voor dove/slechthorende kinderen (4)
 - Behandelgroep voor dove/slechthorende kinderen en kinderen met TOS (taalontwikkelingsstoornis) (5)
 - Anders, namelijk: (6) _____
-

Q56 Gaat je kind naar buitenschoolse opvang?

- Ja (1)
 - Nee (2)
-

46

Display This Question:

If Gaat je kind naar buitenschoolse opvang? = Ja

Q57 Je geeft aan dat je kind naar buitenschoolse opvang gaat. Met wie is dit?

- Vooral met dove/slechthorende kinderen (1)
 - Vooral met horende kinderen (2)
 - Anders, namelijk: (3) _____
-

Page Break

Q59 Gebruikt je kind op school solo-apparatuur?

- Ja (1)
- Nee (2)

Q60 Heeft je kind op school een tolk?

Ja, een gebarentolk (NGT/NmG) (1)

Ja, een schrijftolk (2)

Nee (3)

Anders, namelijk (4) _____

Page Break _____

Q63 Achtergrond

In welke provincie wonen jullie?

▼ Drenthe (1) ... Zuid-Holland (12)

Q62 Welk hoorhulpmiddel gebruikt je kind?

Je mag meerdere antwoorden kiezen

Geen hoorhulpmiddel (1)

Hoortoestel / oorhanger (2)

CI of ander gehoorimplantaat (3)

Anders, namelijk: (4) _____

Q64 Hoe communiceert je kind het liefst?

Je mag meerdere antwoorden kiezen.

- Nederlandse Gebarentaal (NGT) (1)
 - Nederlands ondersteund met Gebaren (NmG) (2)
 - Gesproken Nederlands (3)
 - Anders, namelijk: (4) _____
-

Q65 Hoe communiceert jij zelf het liefst?

Je mag meerdere antwoorden kiezen.

- Nederlandse Gebarentaal (NGT) (1)
 - Nederlands ondersteund met Gebaren (NmG) (2)
 - Gesproken Nederlands (3)
 - Anders, namelijk: (4) _____
-

48

Q66 Ik communiceer met mijn kind in:

Je mag meerdere antwoorden kiezen

- Nederlandse Gebarentaal (NGT) (1)
 - Nederlands ondersteund met Gebaren (NmG) (2)
 - Gesproken Nederlands (3)
 - Anders, namelijk: (4) _____
-

Q67 Cadeaubon

Q68 Wil je kans maken op een cadeaubon van 50 Euro? Vul dan hier je e-mailadres in. Als je gewonnen hebt, nemen wij via dit e-mailadres contact met je op.
Deze vraag is niet verplicht.

Klik als je klaar bent op Volgende om je antwoorden in te leveren.

End of Block: Default Question Block

Start of Block: Block 1

Display This Question:

If Wie is je kind? Hoe oud is je kind? = Jonger dan 5 jaar

Q4 Je geeft aan dat je kind jonger dan 5 jaar is. Helaas is deze vragenlijst dan niet voor jou bedoeld. Je wordt doorgestuurd naar het einde van de vragenlijst.

Display This Question:

If Wie is je kind? Hoe oud is je kind? = ouder dan 12 jaar

49

Q5 Je geeft aan dat je kind ouder is dan 12 jaar. Deze vragenlijst is bedoeld voor (ouders van) kinderen t/m 12 jaar. Voor oudere kinderen hebben wij een andere vragenlijst gemaakt. Is je kind tussen 12 en 18 jaar? Dan kan hij/zij zelf onze vragenlijst [hier](#) invullen.

Display This Question:

If Is je kind doof/slechthorend? (Hieronder verstaan wij 35 dB verlies aan beide oren) = Nee

Q8 Je hebt ingevuld dat je kind niet doof of slechthorend is. Deze vragenlijst is alleen bedoeld voor ouders/verzorgers van dove of slechthorende kinderen. Je wordt daarom nu doorgestuurd naar het einde van de vragenlijst.

Display This Question:

If Toestemming Ik geef toestemming om mijn antwoorden op deze vragenlijst te gebruiken voor het onde... = Nee

Q66 Je geeft geen toestemming voor gebruik van je gegevens. Je kunt daarom helaas niet deelnemen aan de vragenlijst. Je wordt doorgestuurd naar het einde van de vragenlijst.

End of Block: Block 1

Bijlage 2: Vragenlijst voor jongeren (13-18 jaar)

Hieronder vind je een uitdraai vanuit Microsoft Forms van de vragenlijst voor dove en slechthorende jongeren in de leeftijd van 13-18 jaar.

Wat doe jij graag in je vrije tijd en met wie? (NL)

Vragenlijst voor *dove en slechthorende jongeren* (13-18 jaar)

Liever in NGT? Je vindt de NGT-versie hier: <https://forms.office.com/r/ZPN1KxZJvj>

Deze vragenlijst hoort bij het Deelkrachtproject Inclusie. Meer informatie over dit project vind je op www.deelkracht.nl/projecten/inclusie/.

* Vereist

Activiteiten voor jou!

Wij willen graag van jou weten wat voor activiteiten jij het liefste doet. En met wie. En dan willen we proberen activiteiten te organiseren die ook leuk zijn voor dove en slechthorende jongeren.

In de vragenlijst vragen wij wat je al doet buiten school, wat je nog meer wil doen en met wie je dat graag wil doen.

Help je mee?

Ben jij tussen **13 en 18 jaar oud**? En wil jij je mening geven? Vul dan deze vragenlijst in.

Het invullen van de vragenlijst duurt ongeveer **15 minuten**.

Je kunt **een cadeaubon van 50 Euro** winnen als je meedoet. Aan het eind vragen we daarom naar je e-mailadres. Je hoeft je e-mailadres niet in te vullen. Doe dat wel als je graag een cadeaubon wil winnen.

Doe je mee? Ga dan naar de volgende pagina!

Hoe vul je de vragenlijst in?

Meerkeuzevragen

De meeste vragen zijn meerkeuzevragen. Je kunt kiezen uit de antwoorden die al bij de vraag staan. Je vinkt je antwoord aan door het vakje voor jouw antwoord aan te klikken. Kies minstens één antwoord. Vaak mag je meer dan één antwoord kiezen. Dan vink je alles aan dat voor jou waar is.

Staat jouw antwoord er niet bij?

Dan kun je kiezen voor het antwoord *Andere*. Dan weten wij dat je antwoord er niet bij stond. En je kunt dan je eigen antwoord intypen. Als je wil, kun je dat samen met iemand anders doen.

Open vragen

Sommige vragen zijn open vragen. Hier kun je zelf een antwoord in het vak typen.

Wil je liever geen antwoord typen?

Sla dat dan over. Typen is nooit verplicht.

Ben je klaar?

Klik dan aan het einde van de vragenlijst op de knop 'VERZENDEN'. Dan lever je je antwoorden bij ons in.

Heb je vragen?

Mail dan naar Nadine de Rue (n.derue@kentalis.nl)

1. Wie ben jij?

Achtergrondvragen over jou

1. Hoe oud ben je?

*Staat jouw leeftijd er niet bij? Dan is deze vragenlijst niet bedoeld voor jou. **

13 jaar

14 jaar

15 jaar

16 jaar

17 jaar

18 jaar

Andere

2. Voordat je doorgaat naar de rest van de vragenlijst, hebben we je

toestemming nodig Doel van het onderzoek

Het doel van het onderzoek is om te weten te komen welke activiteiten dove en slechthorende jongeren graag doen buiten schooltijd. Zo kunnen er in de toekomst leuke activiteiten voor doelgroep georganiseerd worden. Deze vragenlijst is onderdeel van het Deelkrachtproject Inclusie. Meedoen aan het onderzoek is vrijwillig.

2 Gegevens en privacy

In deze vragenlijst verzamelen wij informatie over wat je in je vrije tijd graag doet en wat je graag zou willen. Wij verzamelen daarnaast enkele persoonsgegevens, zoals geslacht en gebruik van hoorhulpmiddelen om onze onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden. In deze vragenlijst worden geen identiteitsgegevens verzameld zoals naam, geboortedatum of contactgegevens.

Om je privacy te beschermen slaan wij onderzoeksgegevens anoniem op. Je onderzoeksgegevens worden alleen voor ons onderzoek gebruikt. Je gegevens zijn alleen toegankelijk voor de betrokken onderzoekers en worden niet met anderen gedeeld. De onderzoeksgegevens zijn niet herleidbaar naar jou.

Alleen als je een cadeaubon wil winnen dan is het invullen van een e-mailadres nodig. Dit is niet verplicht voor deelname aan de vragenlijst. Het e-mailadres wordt dan apart van je onderzoeksgegevens bewaard en gebruikt voor de verloting van cadeaubonnen. Daarna word je e-mailadres verwijderd.

We bewaren je onderzoeksgegevens tot 5 jaar na publicatie van de resultaten van het onderzoeksproject (verwacht in 2023).

3. Toestemming

Ik geef toestemming om mijn antwoorden op deze vragenlijst te gebruiken voor het onderzoek van het Deelkrachtproject Inclusie. Ik geef toestemming voor de manier waarop er met mijn gegevens wordt omgegaan. *

Ja

Nee

4. Voordat je doorgaat naar de rest van de vragenlijst, hebben wij toestemming van jou en van een ouder/verzorger nodig.

Doel van het onderzoek

Het doel van het onderzoek is om te weten te komen welke activiteiten dove en slechthorende jongeren graag doen buiten schooltijd. Zo kunnen er in de toekomst leuke activiteiten voor doelgroep georganiseerd worden. Deze vragenlijst is onderdeel van het Deelkrachtproject Inclusie. Meedoen aan het onderzoek is vrijwillig.

3 Gegevens en privacy

In deze vragenlijst verzamelen wij informatie over wat je in je vrije tijd graag doet en wat je graag zou willen. Wij verzamelen daarnaast enkele persoonsgegevens, zoals geslacht en gebruik van hoorhulpmiddelen om onze onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden. In deze vragenlijst worden geen identiteitsgegevens verzameld zoals naam, geboortedatum of contactgegevens.

Om je privacy te beschermen slaan wij onderzoeksgegevens anoniem op. Je onderzoeksgegevens worden alleen voor ons onderzoek gebruikt. Je gegevens zijn alleen toegankelijk voor de betrokken onderzoekers en worden niet met anderen gedeeld. De onderzoeksgegevens zijn niet herleidbaar naar jou.

Alleen als je een cadeaubon wil winnen dan is het invullen van een e-mailadres nodig. Dit is niet verplicht voor deelname aan de vragenlijst. Het e-mailadres wordt dan apart van je onderzoeksgegevens bewaard en gebruikt voor de verloting van cadeaubonnen. Daarna wordt je e-mailadres verwijderd.

We bewaren je onderzoeksgegevens tot 5 jaar na publicatie van de resultaten van het onderzoeksproject (verwacht in 2023). Één keuze.

5. Toestemming

Mijn ouder/verzorger geeft toestemming om mijn antwoorden op deze vragenlijst te gebruiken voor het onderzoek van het Deelkrachtproject Inclusie. Mijn ouder/verzorger geeft toestemming voor de manier waarop er met mijn gegevens wordt omgegaan.

Ja

Nee

6. Ik geef toestemming om mijn antwoorden op deze vragenlijst te gebruiken voor het onderzoek van het Deelkrachtproject Inclusie. Ik geef toestemming voor de manier waarop er met mijn gegevens wordt omgegaan.

Ja

Nee

7. **Hoe zie je jezelf? Ben je een doof of een slechthorend persoon? Ik zie mezelf als: ***

Doof

Slechthorend

Horend

Weet ik niet

Andere

8. Je hebt ingevuld dat je je een horend persoon voelt. Leg uit waarom / hoe dat komt.

53

9. **Welk(e) hulpmiddel(len) gebruik je om beter te kunnen horen?**

*Je mag meerdere antwoorden kiezen **

Geen hoorhulpmiddel

Hoortoestel / oorhanger

CI of ander gehoorimplantaat

Andere

2. Wat doe je al?

Jouw activiteiten nu

10. Doe je buiten schooltijd aan activiteiten (alleen of met anderen), zoals sport, sociale media of andere hobby's?

Ja

Nee

11. Waarom doe je geen activiteiten buiten school?

12. Welke activiteiten doe je buiten schooltijd?

Je mag meerdere antwoorden kiezen.

Sport

Scouting

Tekenen/Schilderen

Gamen

Vloggen

Sociale Media

Andere

13. Waarom doe je de activiteiten die je doet?

Je mag meerdere antwoorden kiezen.

Ik wil bewegen, dat is gezond/fijn

Voor ontspanning/plezier

Om met anderen om te gaan / mensen te leren kennen

Ik wil bijleren / beter worden in iets

Andere

14. Als je aan sport doet, met wie doe je dat dan?

- Ik doe niet aan sport
- Alleen
- Samen met (bijna) alleen horende leeftijdgenoten
- Samen met (bijna) alleen dove/slechthorende leeftijdgenoten
- Samen met horende én dove/slechthorende leeftijdgenoten
- Andere

15. Welke sport(en) doe je?

16. Als je aan scouting doet, met wie doe je dat dan?

- Ik doe niet aan scouting
- Alleen
- Samen met (bijna) alleen horende leeftijdgenoten
- Samen met (bijna) alleen dove/slechthorende leeftijdgenoten
- Samen met horende én dove/slechthorende leeftijdgenoten
- Andere

17. Als je tekent/schildert, met wie doe je dat dan?

- Ik doe niet aan tekenen/schilderen
- Alleen
- Samen met (bijna) alleen horende leeftijdgenoten
- Samen met (bijna) alleen dove/slechthorende leeftijdgenoten
- Samen met horende én dove/slechthorende leeftijdgenoten
- Andere

18. Als je gaat gamen, met wie doe je dat dan?

- Ik doe niet aan gamen
- Alleen
- Samen met (bijna) alleen horende leeftijdgenoten
- Samen met (bijna) alleen dove/slechthorende leeftijdgenoten
- Samen met horende én dove/slechthorende leeftijdgenoten
- Andere

19. Als je vlogt, met wie doe je dat dan?

- Ik doe niet aan vloggen
- Alleen
- Samen met (bijna) alleen horende leeftijdgenoten
- Samen met (bijna) alleen dove/slechthorende leeftijdgenoten
- Samen met horende én dove/slechthorende leeftijdgenoten
- Andere

20. Welke sociale media gebruik je?

Je mag meerdere antwoorden kiezen.

- Ik gebruik geen sociale media
- Facebook
- Instagram
- TikTok
- Snapchat
- Andere

21. **Wie ontmoet je op sociale media?**

- (Vooral) horende mensen
- (Vooral) mensen die doof of slechthorend zijn
- Horende en dove/slechthorende mensen
- Andere

22. **Als je nog andere activiteiten doet, met wie doe je die dan?**

- Ik doe geen andere activiteiten
- Alleen
- Samen met (bijna) alleen horende leeftijdgenoten
- Samen met (bijna) alleen dove/slechthorende leeftijdgenoten
- Samen met horende én dove/slechthorende leeftijdgenoten
- Andere

23. **Neem je weleens een tolk mee naar activiteiten buiten school?**

- Ja
- Nee

24. **Waarom neem je wel/geen tolk mee?**

3. Jouw wensen

Wat zou je nog meer willen doen en met wie?

25. Activiteiten buiten school wil ik het liefste doen samen met:

- Alleen
- Horende leeftijdsgenoten
- Dove / slechthorende leeftijdsgenoten
- Horende én dove/slechthorende leeftijdsgenoten samen (een mix)
- Sommige dingen wil ik met horende leeftijdsgenoten doen en ander dingen met dove/slechthorende leeftijdsgenoten
- Ik heb geen voorkeur. Het maakt me niet uit of de anderen doof/slechthorend zijn
- Andere

26. Je hebt geantwoord dat je activiteiten buiten school het liefst **alleen** doet. Waarom?

27. Je hebt geantwoord dat je activiteiten buiten school het liefst samen met **horende** leeftijdsgenoten doet. Waarom?

28. Je hebt geantwoord dat je activiteiten buiten school het liefst samen doet met leeftijdsgenoten die **doof of slechthorend** zijn. Waarom?

29. Je hebt geantwoord dat je activiteiten buiten school het liefst samen doet met horende én dove/slechthorende leeftijdsgenoten (een mix). Waarom?

30. Je hebt geantwoord dat je sommige activiteiten buiten school liever doet met horende leeftijdsgenoten en andere activiteiten liever doet met dove/slechthorende leeftijdsgenoten. Waarom?

31. Je hebt geantwoord dat je geen voorkeur hebt. Je doet even graag activiteiten buiten school met horende leeftijdsgenoten als met dove/slechthorende leeftijdsgenoten. Waarom?

32. Wil je **méér** meedoen met activiteiten buiten school samen met **horende** leeftijdsgenoten?

Ja

Nee

33. **Leg uit waarom je wel/niet méér wil meedoen met activiteiten samen met horende leeftijdsgenoten buiten school?**

34. Wil je **méér** meedoen met activiteiten buiten school samen met leeftijdsgenoten die net als jij **doof of slechthorend** zijn?

Ja

Nee

35. **Leg uit waarom je wel/niet méér wil meedoen met activiteiten samen met dove/slechthorende leeftijdsgenoten buiten school?**

36. Wat wil je graag doen buiten school samen met anderen, **maar doe je nu nog niet?**

Je mag meerdere antwoorden kiezen.

- Niets - ik doe al alles wat ik wil doen
- Sport
- Scouting
- Tekenen/Schilderen
- Gamen
- Vloggen
- Andere

37. **Als je hebt aangegeven méér mee te willen doen met sport: Welke sport(en) wil je doen?**

Als je niet méér aan sport wil doen, sla dan deze vraag over.

38. **Waarom doe je (sommige) activiteiten niet, terwijl je dat eigenlijk wel wil?**

Kies alles wat voor jou waar is.

- Ik doe alles al wat ik wil doen
- Geen tijd voor
- Te ver weg / reisafstand
- Te vermoeiend na school
- Communicatie met anderen is lastig vanwege mijn doofheid/slechthorendheid
- Ik kan die dingen niet omdat ik doof/slechthorend ben
- Andere

39. **Als je hebt geantwoord dat je activiteiten niet kan doen, omdat je doof/slechthorend bent: Leg uit waarom je dat denkt.**

Sla anders deze vraag over.

40. **Stel dat een activiteit die je (nog) niet doet, helemaal toegankelijk is voor jou, zou je dan wél mee willen doen?**

Met toegankelijk bedoelen we dat je volledig mee kan doen op dezelfde manier als anderen en dat je geen dingen mist door je gehoorverlies.

- Ja
- Nee, dat maakt geen verschil

41. **Je hebt nee geantwoord op de vorige vraag. Waarom zou je toch niet mee willen doen als een activiteit voor jou helemaal toegankelijk is?**

42. **Zou je het leuk vinden om mee te doen aan activiteiten speciaal georganiseerd voor het ontmoeten van andere dove of slechthorende jongeren?**

- Ja
- Nee

43. **Wat zou je dan het liefste samen gaan doen samen met andere dove of slechthorende jongeren?**

Je mag meerdere antwoorden kiezen.

- Ervaringen delen over doofheid / slechthorendheid
- Samen de activiteit doen, ik wil niet dat de focus ligt op doofheid of slechthorendheid
- Een combinatie van ervaringen delen en leuke dingen doen
- Andere

44. **Waarom wil je niet meedoen met activiteiten voor het ontmoeten van andere dove of slechthorende jongeren?**

45. Zou je het leuk vinden om mee te doen aan activiteiten om **dove/slechthorende** jongeren en **horende** jongeren met elkaar in contact te brengen?

Ja, dat lijkt me leuk

Nee

46. **Waarom wil je wel/niet meedoen aan activiteiten om met horende jongeren in contact te komen?**

4. Jouw omgeving

Met wie ga je om?

47. **Ken je andere mensen die ook doof of slechthorend zijn?**

Nee, die ken ik niet

Ja, één of een paar mensen

Ja, veel mensen

62

48. **Waarvan ken je andere mensen die ook doof of slechthorend zijn?**

Je mag meerdere antwoorden kiezen.

School

Familie

Buurt waar ik woon

Club/vereniging (bijv. sport of andere hobby)

Kerk

Sociale media

Belangenorganisatie (bijvoorbeeld FODOK of FOSS of SH-Jong)

Dovenclubhuis

Andere

49. **Hoe houd je contact met de mensen met wie je omgaat?**

Je mag meerdere antwoorden kiezen

- Ik zie ze in het echt / via activiteiten
- School
- Whatsapp
- (Beeld)bellen
- Sociale media (zoals Facebook, Tiktok, Instagram)
- Andere

50. **Met wie ga je het liefste om?**

- Mensen die goed kunnen horen
- Mensen die doof of slechthorend zijn
- Het maakt niet uit of iemand doof/slechthorend is of niet. Ik ga met iedereen even graag om.
- Andere

51. **Waarom ga je het liefste om met mensen die goed kunnen horen?**

52. **Waarom ga je het liefste om met mensen die ook **doof of slechthorend** zijn?**

53. **Leeftijdgenoten met wie ik veel omga, bijvoorbeeld op school of daarbuiten, zijn:**

- (Bijna) allemaal doof of slechthorend

- Sommigen zijn doof/slechthorend, anderen kunnen goed horen
- (Bijna) allemaal horend
- Ik ga (bijna) niet met leeftijdgenoten om
- Andere

54. Ik zou meer contact willen met:

Met contact bedoelen we bijvoorbeeld dat je samen met mensen dingen doet zoals sport of een andere hobby/activiteit. Dat je met mensen omgaat.

- Ik hoef niet méér contact met leeftijdgenoten
- Horende leeftijdgenoten
- Leeftijdgenoten die doof of slechthorend zijn
- Het maakt niet uit of ze doof/slechthorend of horend zijn, maar ik wil wel graag meer contact met leeftijdgenoten
- Andere

55. Mijn vrienden zijn:

- (Bijna) allemaal doof of slechthorend
- Sommigen zijn doof/slechthorend, anderen kunnen goed horen
- (Bijna) allemaal horend
- Ik heb weinig/geen vrienden
- Andere

56. Ik zou meer vriendschappen willen met:

Met vriendschap bedoelen we dat je een sterkere band wil hebben / meer persoonlijk contact wil met mensen.

- Ik hoef niet méér vrienden
- Horende leeftijdgenoten
- Leeftijdgenoten die doof of slechthorend zijn
- Het maakt niet uit of ze doof/slechthorend of horend zijn, maar ik wil wel graag meer vrienden
- Andere

School

57. Met wie zit je in de klas?

- Vooral met leerlingen die doof of slechthorend zijn
- Vooral met horende leerlingen
- Andere

58. Zet je een tolk in op school?

- Nee
- Ja, een gebarentolk (NGT of NmG)
- Ja, een schrijftolk
- Andere

59. Gebruik je solo-apparatuur op school?

- Nee
- Ja
- Andere

5. Wie ben jij?

Nog een paar vragen over jou

60. Ben je een jongen of een meisje?

- Jongen
- Meisje
- Non-binair
- Wil ik niet zeggen
- Andere

61. Waar woon je?

Typ hier je woonplaats

62. Bij welke mensen voel je je het meeste thuis?

- Bij mensen die goed kunnen horen
- Bij D/dove mensen
- Bij slechthorende mensen
- Bij dove én slechthorende mensen (maar niet bij horende mensen)
- Bij iedereen:** ik voel mij thuis bij horende mensen én bij dove/slechthorende mensen
- Bij niemand:** ik voel mij niet thuis bij horende mensen en ook niet bij dove of slechthorende mensen
- Andere

63. Ik kan goed communiceren in:

Je mag meerdere antwoorden kiezen.

- Nederlandse Gebarentaal (NGT)
- Gesproken Nederlands
- Nederlands ondersteund met Gebaren (NmG / NmG+)
- Andere

64. Ik heb het liefste dat anderen tegen mij praten in:

Nederlandse Gebarentaal (NGT)

Gesproken Nederlands

Nederlands ondersteund met Gebaren (NmG / NmG+)

Andere

65. Met mensen met wie ik omga, praat ik in:

Je mag meerdere antwoorden kiezen.

Nederlandse Gebarentaal (NGT)

Gesproken Nederlands

Nederlands ondersteund met Gebaren (NmG / NmG+)

Andere

Cadeaubon winnen?

66. **Wil je meedoen met de verloting van een cadeaubon van 50 Euro? Vul dan hier je e-mailadres in. Als je gewonnen hebt, nemen wij via je e-mailadres contact met je op.**

Klik na deze vraag op VERZENDEN om je antwoorden in te leveren.

67. Mogen wij je mailen als we nog vragen aan je hebben?

Ja Nee